

**«Արեգակ»
ունիվերսալ վարկային կազմակերպություն ՓԲԸ**

**Ֆինանսական հաշվետվություններ
2025թ. դեկտեմբերի 31-ին
ավարտված տարվա համար**

Բովանդակություն

Անկախ աուդիտորական եզրակացություն.....	3
Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվություն	9
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն.....	10
Դրամական հոսքերի մասին հաշվետվություն.....	11
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն.....	12
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ.....	13

«Բեյ-Փի-Էմ-Ջի Արմենիա» ՍՊԸ
Հայաստանի Հանրապետություն, Երևան 0010
Վ. Սարգսյան փ. 26/1
«Էրեբունի Պլազա» բիզնես կենտրոն, 8-րդ հարկ
Հեռախոս + 374 (10) 595 999
Կայք www.kpmg.am

Անկախ աուդիտորական եզրակացություն

«Արեգակ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպություն ՓԲԸ-ի բաժնետիրոջը

Կարծիք

Մենք աուդիտի ենք ենթարկել «Արեգակ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպություն ՓԲԸ-ի (Կազմակերպություն) ֆինանսական հաշվետվությունները, որոնք ներառում են 2025թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը, այդ ամսաթվին ավարտված տարվա շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի, սեփական կապիտալում փոփոխությունների և դրամական հոսքերի մասին հաշվետվությունները, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրությունները, որոնք ներառում են հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության էական մասերը և այլ բացատրական տեղեկատվություն:

Մեր կարծիքով, կից ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր էական առումներով ճշմարիտ են ներկայացնում Կազմակերպության ֆինանսական վիճակը 2025թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, ինչպես նաև այդ ամսաթվին ավարտված տարվա ֆինանսական արդյունքները և դրամական հոսքերը՝ Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհրդի կողմից հրապարակված ՖՀՄՍ հաշվապահական հաշվառման ստանդարտների (ՖՀՄՍ հաշվապահական հաշվառման ստանդարտներ) համաձայն:

Կարծիքի հիմք

Մենք աուդիտն իրականացրել ենք Աուդիտի միջազգային ստանդարտներին (ԱՄՍ) համապատասխան: Այդ ստանդարտներից բխող մեր պատասխանատվությունը լրացուցիչ ներկայացված է մեր եզրակացության «Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար» բաժնում: Մենք անկախ ենք Կազմակերպությունից՝ համաձայն Հաշվապահների Էթիկայի միջազգային ստանդարտների խորհրդի կողմից հրապարակված Պրոֆեսիոնալ հաշվապահների Էթիկայի միջազգային կանոնագրքի (ներառյալ՝ Անկախության միջազգային ստանդարտները) (ՀԷՄՍԽ կանոնագրքը), որը կիրառելի է հանրային հետաքրքրություն ներկայացնող կազմակերպությունների ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի նկատմամբ և Հայաստանի Հանրապետությունում ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի նկատմամբ կիրառելի Էթիկայի պահանջների: Մենք կատարել ենք նաև Էթիկայի գծով մեր այլ պարտականությունները՝ այդ պահանջների և ՀԷՄՍԽ կանոնագրքի համաձայն: Մենք գտնում ենք, որ մեր կողմից ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցները բավարար և համապատասխան հիմք են հանդիսանում մեր կարծիքն արտահայտելու համար:

Ղեկավարության և կառավարման օղակներում գտնվող անձանց պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Ղեկավարությունը պատասխանատու է ՖՀՄՍ հաշվապահական հաշվառման ստանդարտների համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման և ճշմարիտ ներկայացման, և այնպիսի ներքին հսկողության համար, որն ըստ ղեկավարության, անհրաժեշտ է խարդախության կամ սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրումներից զերծ ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումն ապահովելու համար:

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս ղեկավարությունը պատասխանատու է Կազմակերպության անընդհատ գործելու կարողության գնահատման համար՝ անհրաժեշտության դեպքում բացահայտելով անընդհատությանը վերաբերող հարցերը, ինչպես նաև հաշվապահական հաշվառման անընդհատության հիմունքը կիրառելու համար, եթե ղեկավարությունը չունի Կազմակերպությունը լուծարելու կամ Կազմակերպության գործունեությունը դադարեցնելու մտադրություն, կամ չունի այդպես չվարվելու իրատեսական այլընտրանք:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձինք պատասխանատու են Կազմակերպության ֆինանսական հաշվետվողականության գործընթացի վերահսկման համար:

Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Մեր նպատակն է ձեռք բերել ողջամիտ հավաստիացում առ այն, որ ֆինանսական հաշվետվությունները՝ որպես մեկ ամբողջություն, զերծ են էական խեղաթյուրումներից, անկախ դրանց խարդախության կամ սխալի հետևանքով առաջացման հանգամանքից, և ներկայացնել մեր կարծիքը ներառող աուդիտորական եզրակացություն: Ողջամիտ հավաստիացումը բարձր մակարդակի հավաստիացում է, բայց այն չի երաշխավորում, որ ԱՄՍ-ներին համապատասխան իրականացված աուդիտի ընթացքում միշտ կհայտնաբերվի էական խեղաթյուրումներ, երբ առկա է: Խեղաթյուրումները կարող են առաջանալ խարդախության կամ սխալի հետևանքով և համարվում են էական, երբ խելամոռն կարող է ակնկալվել, որ դրանք, առանձին կամ միասին վերցրած, կազդեն օգտագործողների՝ այդ ֆինանսական հաշվետվությունների հիման վրա կայացվող տնտեսական որոշումների վրա:

Որպես ԱՄՍ-ներին համապատասխան իրականացվող աուդիտի մաս, աուդիտի ողջ ընթացքում մենք կիրառում ենք մասնագիտական դատողություն և պահպանում մասնագիտական կասկածամտություն: Ի լրումն՝

- որոշակիացնում և գնահատում ենք խարդախության կամ սխալի հետևանքով ֆինանսական հաշվետվությունների էական խեղաթյուրման ռիսկերը, նախագծում և իրականացնում ենք աուդիտորական ընթացակարգեր այդ ռիսկերին արձագանքելու նպատակով և ձեռք ենք բերում աուդիտորական ապացույցներ, որոնք բավարար և համապատասխան հիմք են հանդիսանում մեր կարծիքի համար: Խարդախության հետևանքով առաջացած էական խեղաթյուրումները չհայտնաբերելու ռիսկն ավելի մեծ է, քան սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրումները չհայտնաբերելու ռիսկը, քանի որ խարդախությունը կարող է ներառել հանցավոր համաձայնություն, զեղծարարություն, միտումնավոր բացթողումներ, սխալ ներկայացումներ կամ ներքին հսկողության համակարգի շրջանցում:
- ձեռք ենք բերում պատկերացում աուդիտին վերաբերող ներքին հսկողության մասին՝ տվյալ հանգամանքներին համապատասխան աուդիտորական ընթացակարգեր նախագծելու և ոչ թե Կազմակերպության ներքին հսկողության արդյունավետության վերաբերյալ կարծիք արտահայտելու համար:
- գնահատում ենք կիրառված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության տեղին լինելը և ղեկավարության կողմից կատարած հաշվապահական հաշվառման գնահատումների և կից բացահայտումների ողջամտությունը:

- եզրահանգում ենք ղեկավարության կողմից հաշվապահական հաշվառման անընդհատության հիմունքի կիրառման տեղին լինելու վերաբերյալ և, հիմնվելով ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա՝ գնահատում ենք, արդյոք առկա է դեպքերի կամ հանգամանքների հետ կապված էական անորոշություն, որը կարող է նշանակալի կասկած հարուցել Կազմակերպության անընդհատ գործելու կարողության վերաբերյալ: Եթե մենք եզրահանգում ենք, որ առկա է էական անորոշություն, մեզնից պահանջվում է մեր աուդիտորական եզրակացությունում ուշադրություն հրավիրել ֆինանսական հաշվետվությունների համապատասխան բացահայտումներին, կամ, եթե այդպիսի բացահայտումները բավարար չեն, ձևափոխել մեր կարծիքը: Մեր եզրահանգումները հիմնված են միևնույն մեր աուդիտորական եզրակացության ամսաթիվը ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա: Այնուամենայնիվ, ապագա դեպքերը կամ հանգամանքները կարող են հանգեցնել Կազմակերպության կողմից անընդհատության հիմունքով գործունեությունը շարունակելու դադարեցմանը:
- գնահատում ենք ֆինանսական հաշվետվությունների ընդհանուր ներկայացումը, կառուցվածքը և բովանդակությունը, ներառյալ բացահայտումները, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած գործարքների և դեպքերի ճշմարիտ ներկայացումը:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձանց, ի թիվս այլ հարցերի, տեղեկացնում ենք աուդիտի պլանավորված շրջանակի և ժամկետների, աուդիտի ընթացքում հայտնաբերված նշանակալի հարցերի, ներառյալ՝ ներքին հսկողությանը վերաբերող նշանակալի թերությունների մասին:

Աուդիտորական առաջադրանքի ղեկավարը, որի արդյունքում ներկայացվում է այս աուդիտորական եզրակացությունը, Լուսինե Սարգսյանն է:

Լուսինե Սարգսյան
Աուդիտորական առաջադրանքի
ղեկավար

Իրինա Կնոբյան
«Քեյ-Փի-Էմ-Ջի Արմենիա» ՍՊԸ-ի տնօրեն,
Ղեկավար գործընկեր

«Քեյ-Փի-Էմ-Ջի Արմենիա» ՍՊԸ
29 հունիսի 2026թ.

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվություն
2025թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

	Ծնթթ.	2025թ. հազ. դրամ	2024թ. հազ. դրամ
Տոկոսային եկամուտ՝ հաշվարկված արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով	5	8,041,369	7,800,227
Տոկոսային ծախս	5	(238,116)	(266,224)
Զուտ տոկոսային եկամուտ		7,803,253	7,534,003
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով ծախս		(9,076)	(7,241)
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով զուտ ծախս		(9,076)	(7,241)
Զուտ օգուտ/(կորուստ) փոխարժեքային տարբերություններից		13,926	(34,608)
Այլ գործառնական եկամուտ	6	162,183	174,620
Այլ գործառնական ծախսեր	6	(119,140)	(7,395)
Գործառնական եկամուտ		7,851,146	7,659,379
Արժեզրկումից կորուստների զուտ հակադարձում	7	221,987	244,432
Անձնակազմի գծով ծախսեր	8	(2,086,932)	(2,060,789)
Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր	9	(1,062,619)	(1,018,374)
Շահույթ մինչև շահութահարկով հարկումը		4,923,582	4,824,648
Շահութահարկի գծով ծախս	10	(910,713)	(886,872)
Տարվա շահույթ և ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունք		4,012,869	3,937,776

6-ից 59-րդ էջերում ներկայացված ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատվել են ղեկավարության կողմից 2026թ. հունիսի 29-ին և ստորագրվել են վերջինիս անունից:

Մարիամ Եսայան
Գործադիր տնօրեն

Արմինե Ադաջանյան
Ֆինանսական տնօրեն

	Ծնթզ.	2025թ. հազ. դրամ	2024թ. հազ. դրամ
ԱԿՏԻՎՆԵՐ			
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	11	2,001,678	1,035,107
Բանկերում տեղաբաշխված միջոցներ	12	1,818,727	1,321,153
Հաճախորդներին տրված վարկեր	13	31,897,632	29,741,306
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	14	1,830,549	2,350,447
Գուդվիլ		27,788	27,788
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	15	378,328	342,604
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	16	290,808	320,904
Այլ ակտիվներ	17	121,508	132,946
Ընդամենը ակտիվներ		38,367,018	35,272,255
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ			
Վարկեր և փոխառություններ	18	2,104,822	2,105,031
Ընթացիկ հարկային պարտավորություն		730,164	726,548
Վճարվելիք շահաբաժիններ	20	950,000	850,000
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	10	82,884	62,689
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	16	321,020	341,244
Այլ պարտավորություններ	19	429,371	500,855
Ընդամենը պարտավորություններ		4,618,261	4,586,367
ՍԵՓԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼ			
Բաժնետիրական կապիտալ	20	3,445,000	3,445,000
Զբաղիված շահույթ		30,303,757	27,240,888
Ընդամենը սեփական կապիտալ		33,748,757	30,685,888
Ընդամենը պարտավորություններ և սեփական կապիտալ		38,367,018	35,272,255

		2025թ. հազ. դրամ	2024թ. հազ. դրամ
ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՀՈՍՔԵՐ ԳՈՐԾԱՌՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ			
Ստացված տոկոսներ		8,076,271	7,646,654
Վճարված տոկոսներ		(238,325)	(278,508)
Վճարված միջնորդավճարներ և այլ վճարներ		(9,076)	(7,241)
Չուտ մուտքեր արտարժույթով գործառնություններից		34,393	16,603
Այլ ստացված եկամուտ		147,712	70,227
Այս ծախսերի վճարումներ		(119,140)	(1,120)
Անձնակազմի գծով ծախսեր		(2,010,596)	(2,066,185)
Այլ ընդհանուր վարչական ծախսերի վճարումներ		(845,067)	(804,410)
Գործառնական ակտիվների (աճ)/նվազում			
Բանկերում տեղաբաշխված միջոցներ		(495,637)	844,798
Հաճախորդներին տրված վարկեր		(2,040,996)	(2,043,752)
Այլ ակտիվներ		776	44,568
Գործառնական պարտավորությունների աճ/(նվազում)			
Այլ պարտավորություններ		(182,172)	(56,602)
Գործառնական գործունեությունից ստացված զուտ դրամական միջոցներ՝ մինչև շահութահարկի վճարումը			
		2,318,143	3,365,032
Վճարված շահութահարկ		(886,901)	(942,178)
Գործառնական գործունեությունից ստացված դրամական հոսքեր			
		1,431,242	2,422,854
ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՀՈՍՔԵՐ ՆԵՐԴՐՈՒՄԱՅԻՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ			
Ներդրումային արժեթղթերի ձեռքբերում	14	(506,112)	(1,901,056)
Մուտքեր ներդրումային արժեթղթերի մարումից	14	1,070,000	1,010,000
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների ձեռքբերում		(81,036)	(81,036)
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների վաճառք		6,887	13,490
Ներդրումային գործունեությունից ստացված/ներդրումային գործունեության համար (օգտագործված) դրամական հոսքեր			
		489,739	(958,602)
ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՀՈՍՔԵՐ ՖԻՆԱՆՍԱՎՈՐՄԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ			
Վարկերի և փոխառությունների մարում	18	-	(946,334)
Վարձակալության գծով պարտավորությունների վճարում	16	(100,585)	(133,598)
Վճարված շահաբաժիններ	20	(850,000)	(711,148)
Ֆինանսավորման գործունեության համար օգտագործված դրամական հոսքեր			
		(950,585)	(1,791,080)
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների զուտ աճ/(նվազում)			
		970,396	(326,828)
Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխությունների ազդեցությունը			
դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա		(3,829)	(26,853)
Ակնկալվող պարտքային կորուստների փոփոխությունների ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա		4	1,049
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները տարեսկզբի դրությամբ		1,035,107	1,387,739
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները տարեվերջի դրությամբ			
	11	2,001,678	1,035,107

Դրամական հոսքերի մասին հաշվետվությունը պետք է դիտարկվի ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

հազ. դրամ	Բաժնետիրական կապիտալ	Զբաղիված շահույթ	Ընդամենը
Մնացորդը 2024թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	3,445,000	24,153,112	27,598,112
Ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունք			
Տարվա շահույթ	-	3,937,776	3,937,776
Տարվա ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	3,937,776	3,937,776
Գործառնություններ սեփականատերերի հետ՝ գրանցված ուղղակիորեն սեփական կապիտալում			
Հայտարարված շահաբաժիններ	-	(850,000)	(850,000)
Ընդամենը գործառնություններ սեփականատերերի հետ	-	(850,000)	(850,000)
Մնացորդը 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	3,445,000	27,240,888	30,685,888
Մնացորդը 2025թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	3,445,000	27,240,888	30,685,888
Ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունք			
Տարվա շահույթ	-	4,012,869	4,012,869
Տարվա ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	4,012,869	4,012,869
Գործառնություններ սեփականատերերի հետ՝ գրանցված ուղղակիորեն սեփական կապիտալում			
Հայտարարված շահաբաժիններ	-	(950,000)	(950,000)
Ընդամենը գործառնություններ սեփականատերերի հետ	-	(950,000)	(950,000)
Մնացորդը 2025թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	3,445,000	30,303,757	33,748,757

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվությունը պետք է դիտարկվի ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

1 Ընդհանուր տեղեկատվություն

(ա) Կառուցվածքը և գործունեությունը

«Արեգակ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպություն ՓԲԸ-ն (այսուհետ՝ Կազմակերպություն) հիմնադրվել է Հայաստանի Հանրապետությունում որպես փակ բաժնետիրական ընկերություն 2006թ-ին: Կազմակերպության հիմնական գործունեությունը միկրոֆինանսավորման, անհատական բիզնես վարկերի և սպառողական վարկերի տրամադրումն է: Կազմակերպության գործունեությունը կարգավորվում է ՀՀ կենտրոնական բանկի (ՀՀ ԿԲ) կողմից: Կազմակերպությունն ունի վարկային կազմակերպության լիցենզիա:

Կազմակերպության իրավաբանական հասցեն է Հայաստանի Հանրապետություն, Երևան 0010, Ամիրյան փ. 4/6, տարածք 152:

Կազմակերպությունն իր գործունեությունն իրականացնում է 30 մասնաճյուղերի (2024թ-ին՝ 30 մասնաճյուղ) և 6 ներկայացուցչությունների (2024թ-ին՝ 6 ներկայացուցչություն) միջոցով: 2025թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Կազմակերպության բոլոր ակտիվները և պարտավորությունները գտնվում են Հայաստանի Հանրապետությունում:

2023թ. հունվարին Կազմակերպությունը ձեռք էր բերել «ՍԵՖ Ինտերնեյշնլ» ՈւՎԿ ՍՊԸ-ի բաժնետոմսերի 100%-ը: «ՍԵՖ Ինտերնեյշնլ» ՈւՎԿ ՍՊԸ-ն միաձուլվել է Կազմակերպության հետ 2023թ. սեպտեմբերին: 2025թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Կազմակերպությունը չունի այլ դուստր կազմակերպություն:

Կազմակերպության սեփականատերը «ԱՄՔՈՐ Հայաստան» հիմնադրամն է: Վերջնական հսկող կողմը «ԱՄՔՈՐ Հայաստան» հիմնադրամի Հոգաբարձուների խորհուրդն է՝ Ռոլանդ Ֆերնանդեսի նախագահությամբ:

Կապակցված կողմերի հետ գործարքների վերաբերյալ տեղեկատվությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 25-ում:

(բ) Հայաստանի գործարար միջավայրը

Կազմակերպությունն իր գործունեությունն իրականացնում է Հայաստանում: Համապատասխանաբար, Կազմակերպության գործունեության վրա ազդեցություն են ունենում Հայաստանի տնտեսությունը և ֆինանսական շուկան, որին բնորոշ են զարգացող շուկայի հատկանիշներ: Իրավական, հարկային և օրենսդրական համակարգերը շարունակում են զարգանալ, սակայն դրանց պահանջները կարող են ունենալ տարբեր մեկնաբանություններ և ենթակա լինել հաճախակի փոփոխությունների, ինչը, այլ իրավական և ֆինանսական խոչընդոտների հետ մեկտեղ, լրացուցիչ բարդություններ է ստեղծում Հայաստանում գործունեություն իրականացնող կազմակերպությունների համար: Բացի այդ, շարունակական բնույթ կրող ռազմական հակամարտությունը Հայաստանի և Ադրբեյջանի միջև, որի ավարտին Լեռնային Ղարաբաղի տարածքն անցավ Ադրբեյջանի վերահսկողության ներքո 2023թ. սեպտեմբերին, և Ռուսաստանի Դաշնության և Ուկրաինայի միջև շարունակվող ռազմական հակամարտությունը մեծացրել են անորոշությունը գործարար միջավայրում: 2025թ. օգոստոսին Հայաստանը և Ադրբեյջանը ստորագրեցին համատեղ հռչակագիր, որով արտահայտեցին երկկողմ հարաբերությունները կարգավորելու փոխադարձ մտադրություն և հանձնառություններ ուղղված լարվածության նվազեցմանը, սահմանազատման շուրջ քննարկումների առաջխաղացմանը և տարածաշրջանում կայունության խթանմանը: Այնուամենայնիվ, հռչակագրի գործնական իրականացումը և երկարաժամկետ ազդեցությունը տնտեսական գործունեության վրա մնում են անորոշ:

Ֆինանսական հաշվետվություններն արտացոլում են Կազմակերպության գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա Հայաստանի գործարար միջավայրի ազդեցության ղեկավարության գնահատականը: Այսպես գործարար միջավայրը կարող է տարբերվել ղեկավարության գնահատականից:

2 Պատրաստման հիմունքներ

(ա) Համապատասխանության հավաստում

Ներկայացված ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհրդի կողմից հրապարակված ՖՀՄՄ հաշվապահական հաշվառման ստանդարտների (ՖՀՄՄ հաշվապահական հաշվառման ստանդարտներ) համաձայն:

(բ) Զափման հիմունքներ

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են սկզբնական արժեքի հիմունքով:

(գ) Ֆունկցիոնալ և ներկայացման արժույթ

Կազմակերպության ֆունկցիոնալ արժույթը ՀՀ դրամն է (դրամ), որը, լինելով Հայաստանի Հանրապետության ազգային արժույթը, արտացոլում է Կազմակերպության գործունեության հիմքում ընկած իրադարձությունների և հանգամանքների տնտեսական էությունը:

Դրամը նաև այս ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացման արժույթն է: 2025թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ ԿԲ-ի պաշտոնական փոխարժեքներն էին համապատասխանաբար 381.36 դրամ և 396.56 դրամ 1 ԱՄՆ դոլարի համար և 449.01 դրամ և 413.89 դրամ 1 եվրոյի համար:

Ֆինանսական տեղեկատվությունը ներկայացված է դրամով՝ հազարների ճշտությամբ, եթե այլ բան նշված չէ:

(դ) Գնահատումների և դատողությունների օգտագործում

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս ղեկավարությունը կատարել է մի շարք դատողություններ, գնահատումներ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն ունեն Կազմակերպության հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման, ինչպես նաև ակտիվների, պարտավորությունների, եկամտի և ծախսերի ներկայացված գումարների վրա: Փաստացի արդյունքները կարող են տարբերվել այդ գնահատումներից:

Գնահատումները և դրանց հիմքում ընկած ենթադրությունները շարունակաբար վերանայվում են: Գնահատումների փոփոխությունները ճանաչվում են առաջընթաց:

Դատողություններ

Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման ընթացքում կատարված այն կարևոր դատողությունների վերաբերյալ տեղեկատվությունը, որոնք նշանակալի ազդեցություն են ունեցել ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված գումարների վրա, ներկայացված է Ծանոթագրություն 21(բ)-ում՝ չափանիշների սահմանում որոշելու համար, արդյոք տեղի է ունեցել ֆինանսական ակտիվի պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ սկզբնական ճանաչումից ի վեր, որոշելու համար ակնկալվող պարտքային կորուստների (ԱՊԿ) չափման մեջ ապագայամետ տեղեկատվությունը ներառելու մեթոդաբանությունը, և ակնկալվող պարտքային կորուստների չափման համար օգտագործվող մոդելների ընտրություն:

Ենթադրություններ և գնահատման անորոշություն

Այն ենթադրությունների և գնահատման անորոշության վերաբերյալ տեղեկատվությունը, որոնց դեպքում առկա է նշանակալի ռիսկ, որ դրանք հաջորդ ֆինանսական տարվա ընթացքում կարող են հանգեցնել էական ճշգրտումների, ներկայացված է Ծանոթագրություն 21(բ)-ում՝ ֆինանսական գործիքների արժեզրկում. ելակետային տվյալների որոշում ակնկալվող պարտքային կորուստների չափման մոդելի համար, այդ թվում՝ ապագայամետ տեղեկատվության ներառումը:

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության էական մասերի փոփոխություններ

Կազմակերպությունը ժամկետից շուտ չի կիրառել հրապարակված, սակայն դեռևս ուժի մեջ չմտած նոր ստանդարտները, մեկնաբանությունները կամ փոփոխություններն այս ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս:

Որոշ փոփոխություններ և մեկնաբանություններ առաջին անգամ կիրառվում են 2025թ-ին, սակայն նշանակալի ազդեցություն չունեն Կազմակերպության ֆինանսական հաշվետվությունների և հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության վրա:

4 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության էական մասեր

Ստորև ներկայացված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը հետևողականորեն կիրառվել է այս ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված բոլոր ժամանակաշրջանների համար:

(ա) Արտարժույթով գործառնություններ

Արտարժույթով գործառնությունները վերահաշվարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի գործառնության ամսաթվի փոխարժեքով:

Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ արտարժույթով դրամային ակտիվները և պարտավորությունները վերահաշվարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի այդ ամսաթվի փոխարժեքով:

Դրամային հոդվածների գծով արտարժույթով գործառնություններից օգուտը կամ կորուստն իրենից ներկայացնում է տարբերությունը ժամանակաշրջանի սկզբի դրությամբ ֆունկցիոնալ արժույթով ամորտիզացված արժեքի՝ ճշգրտված ժամանակաշրջանի ընթացքում արդյունավետ տոկոսադրույթով հաշվարկված տոկոսների և վճարումների մասով, և հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ գործող փոխարժեքով վերահաշվարկված արտարժույթով ամորտիզացված արժեքի միջև:

Վերահաշվարկից առաջացող փոխարժեքային տարբերությունները ճանաչվում են շահություն կամ վնասում:

(բ) Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքներն են կանխիկ դրամական միջոցները, ընթացիկ հաշիվների մնացորդները, բանկերում պահվող ցպահանջ ավանդները և մինչև 90 օր սկզբնական մարման ժամկետով ժամկետային ավանդները: Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում:

(գ) Բանկերում և այլ ֆինանսական կազմակերպություններում տեղաբաշխված միջոցներ

Բանկերում և այլ ֆինանսական կազմակերպություններում տեղաբաշխված միջոցները ներառում են ժամկետային ավանդները բանկերում: Ժամկետային ավանդները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում:

(դ) Տոկոսներ

Արդյունավետ տոկոսադրույք

Տոկոսային եկամուտը և ծախսը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Արդյունավետ տոկոսադրույքն այն դրույքն է, որը ֆինանսական գործիքի ակնկալվող ժամկետի համար գնահատված ապագա դրամական վնասումները կամ մուտքերը գեղջում է ճիշտ միջև:

- ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեք կամ
- ֆինանսական պարտավորության ամորտիզացված արժեք:

Ֆինանսական գործիքների, բացառությամբ ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ակտիվների, արդյունավետ տոկոսադրույքը հաշվարկելիս Կազմակերպությունը գնահատում է ապագա դրամական հոսքերը՝ դիտարկելով ֆինանսական գործիքի բոլոր պայմանագրային պայմանները, սակայն առանց հաշվի առնելու ակնկալվող պարտքային կորուստները: Ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների համար հաշվարկվում է պարտքային ռիսկով ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույք՝ կիրառելով գնահատված ապագա դրամական հոսքերը՝ ներառյալ ակնկալվող պարտքային կորուստները:

Արդյունավետ տոկոսադրույքի հաշվարկը ներառում է գործարքի գծով ծախսումները և վնասված կամ ստացված բոլոր միջնորդավճարները և գումարները, որոնք կազմում են արդյունավետ տոկոսադրույքի անբաժանելի մասը: Գործարքի գծով ծախսումները ներառում են այն լրացուցիչ ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության ձեռքբերմանը կամ թողարկմանը:

Ամորտիզացված արժեք և համախառն հաշվեկշռային արժեք

Ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության ամորտիզացված արժեքն այն գումարն է, որով ֆինանսական ակտիվը կամ ֆինանսական պարտավորությունը չափվում է սկզբնական ճանաչման պահին՝ հանած մայր գումարի վնասումները, գումարած կամ հանած արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված սկզբնական և մարման ենթակա գումարների միջև տարբերության կուտակային ամորտիզացիան և, ֆինանսական ակտիվների համար՝ ճշգրտված ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստով:

Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը ֆինանսական ակտիվի ամորտիզացված արժեքն է նախքան ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստի գծով ճշգրտումը:

Տոկոսային եկամտի և ծախսի հաշվարկ

Ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության արդյունավետ տոկոսադրույքը հաշվարկվում է ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության սկզբնական ճանաչման պահին: Տոկոսային եկամուտը և ծախսը հաշվարկելիս արդյունավետ տոկոսադրույքը կիրառվում է ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ (եթե ակտիվը պարտքային առումով արժեզրկված չէ) կամ պարտավորության ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Արդյունավետ տոկոսադրույքը վերանայվում է լողացող դրույքով գործիքների դրամական հոսքերի պարբերական վերագնահատման արդյունքում՝ շուկայական դրույքների փոփոխություններն արտացոլելու նպատակով:

Այնուամենայնիվ, սկզբնական ճանաչումից հետո պարտքային առումով արժեզրկված դարձած ֆինանսական ակտիվների համար տոկոսային եկամուտը հաշվարկվում է կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքը ֆինանսական ակտիվի ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Եթե ակտիվն այլևս չի համարվում պարտքային առումով արժեզրկված, տոկոսային եկամտի հաշվարկը կրկին իրականացվում է համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ:

Սկզբնական ճանաչման պահին պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների համար տոկոսային եկամուտը հաշվարկվում է կիրառելով պարտքային ռիսկով ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույքն ակտիվի ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Տոկոսային եկամտի հաշվարկը չի իրականացվում համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ, նույնիսկ եթե ակտիվի պարտքային ռիսկը նվազում է:

Տեղեկատվությունն այն մասին, թե որ դեպքերում են ֆինանսական ակտիվները համարվում պարտքային առումով արժեզրկված, ներկայացված է Ծանոթագրություն 4 (ե) (iv) կետում:

Ներկայացում

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում ներկայացված արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված տոկոսային եկամուտը ներառում է ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների գծով տոկոսները:

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում ներկայացված տոկոսային ծախսը ներառում է ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական պարտավորությունների գծով տոկոսային ծախսը:

(ե) Ֆինանսական ակտիվներ և ֆինանսական պարտավորություններ

(i) Դասակարգում

Ֆինանսական ակտիվներ

Սկզբնական ճանաչման պահին ֆինանսական ակտիվը դասակարգում է որպես ամորտիզացված արժեքով չափվող, իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող կամ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող:

Ֆինանսական ակտիվը չափվում է ամորտիզացված արժեքով, եթե այն բավարարում է ստորև ներկայացված երկու պայմանները և նախորոշված չէ որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող.

- ակտիվը պահվում է այնպիսի բիզնես մոդելի շրջանակում, որի նպատակն է պահել ակտիվը պայմանագրային դրամական հոսքեր հավաքելու համար և
- ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները որոշակի ամսաթվերին առաջացնում են դրամական հոսքեր, որոնք միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով տոկոսների վճարումներ են:

Պարտքային գործիքը չափվում է իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով, եթե այն բավարարում է ստորև ներկայացված երկու պայմանները և նախորոշված չէ որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող.

- ակտիվը պահվում է այնպիսի բիզնես մոդելի շրջանակում, որի նպատակն իրագործվում է թե՛ պայմանագրային դրամական հոսքերը հավաքելու և թե՛ ֆինանսական ակտիվները վաճառելու միջոցով և
- ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները որոշակի ամսաթվերին առաջացնում են դրամական հոսքեր, որոնք միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով տոկոսների վճարումներ են:

Մյուս բոլոր ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող:

Բացի այդ, սկզբնական ճանաչման պահին Կազմակերպությունը կարող է անշրջելիորեն նախորոշել ֆինանսական ակտիվը, որն այլապես բավարարում է ամորտիզացված արժեքով կամ իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվելու պահանջները, որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող, եթե դա կվերացնի կամ էականորեն կնվազեցնի հաշվառման անհամապատասխանությունը, որը հակառակ դեպքում կառաջանար:

Կազմակերպությունն իր ֆինանսական ակտիվները դասակարգում է որպես ամորտիզացված արժեքով չափվող:

Գնահատում, արդյոք պայմանագրային դրամական հոսքերը միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարումներ են

Այս գնահատման նպատակների համար «մայր գումարը» սահմանվում է որպես ֆինանսական ակտիվի իրական արժեքը սկզբնական ճանաչման պահին: «Տոկոսը» սահմանվում է որպես փողի ժամանակային արժեքի և որոշակի ժամանակահատվածում չմարված մայր գումարի հետ կապված պարտքային ռիսկի և փոխատվության հետ առնչվող այլ հիմնական ռիսկերի ու ծախսերի (օրինակ՝ իրացվելիության ռիսկի և վարչական ծախսերի) համար հատուցում և ներառում է շահույթի մարժան:

Գնահատելու համար, արդյոք պայմանագրային դրամական հոսքերը միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարումներ են, Կազմակերպությունը դիտարկում է գործիքի պայմանագրային պայմանները: Այս դիտարկումը ներառում է այն գնահատումը, արդյոք ֆինանսական ակտիվը պարունակում է այնպիսի պայմանագրային պայման, որը կարող է այնպես փոխել պայմանագրային դրամական հոսքերի ժամկետները կամ գումարը, որ ֆինանսական ակտիվը չբավարարի այս պայմանը:

Գնահատումն իրականացնելիս Կազմակերպությունը դիտարկում է հետևյալը.

- պայմանական դեպքերը, որոնք կարող են փոխել դրամական հոսքերի գումարը և ժամկետները,
- լծակավորման հատկանիշը,
- վաղաժամ մարման և ժամկետի երկարաձգման պայմանները,
- պայմանները, որոնք սահմանափակում են Կազմակերպության պահանջը որոշակի ակտիվներից առաջացող դրամական հոսքերով (օրինակ՝ առանց ռեզրեսի իրավունքի ակտիվների գծով պայմանավորվածությունների), և
- հատկանիշները, որոնք փոփոխում են փողի ժամանակային արժեքի համար հատուցումը, օրինակ՝ տոկոսադրույքների պարբերաբար վերասահմանումը:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Կազմակերպությունն իր ֆինանսական պարտավորությունները դասում է ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական պարտավորությունների դասին:

Վերադասակարգում

Ֆինանսական պարտավորությունները չեն վերադասակարգվում սկզբնական ճանաչումից հետո:

(ii) Ապաճանաչում

Ֆինանսական ակտիվներ

Կազմակերպությունն ապաճանաչում է ֆինանսական ակտիվն այն դեպքում, երբ ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները կորցնում են իրենց ուժը, կամ երբ փոխանցում է դրամական հոսքեր ստանալու իրավունքներն այնպիսի գործարքում, որում փոխանցվում են ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները, կամ որում Կազմակերպությունը ոչ փոխանցում, ոչ էլ պահպանում է սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն և հատույցները և չի պահպանում ֆինանսական ակտիվի նկատմամբ հսկողությունը:

Ֆինանսական ակտիվն ապաճանաչելիս ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի (կամ ապաճանաչված մասի վրա բաշխված հաշվեկշռային արժեքի) և (i) ստացված հատուցման (ներառյալ ձեռք բերված որևէ նոր ակտիվ՝ հանած ստանձնած որևէ նոր պարտավորություն) և (ii) այլ համապարփակ արդյունքում ճանաչված կուտակային օգուտի կամ կորստի գումարի տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Ապաճանաչման պահանջները բավարարող փոխանցված ֆինանսական ակտիվներում Կազմակերպության կողմից ստեղծված կամ պահպանված մասնակցությունը ճանաչվում է որպես առանձին ակտիվ կամ պարտավորություն:

Գործարքներում, որոնցում Կազմակերպությունը ոչ պահպանում է, ոչ էլ փոխանցում է ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները, և պահպանում է ակտիվի նկատմամբ հսկողությունը, Կազմակերպությունը շարունակում է ճանաչել ֆինանսական ակտիվն այդ ֆինանսական ակտիվում իր շարունակվող ներգրավվածության չափով, որն այն չափն է, որով Կազմակերպությունը ենթարկվում է փոխանցված ակտիվի արժեքի փոփոխությունների ազդեցությանը:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Կազմակերպությունն ապաճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունն այն դեպքում, երբ իր պայմանագրային պարտականությունները կատարվում են, կամ չեղյալ են համարվում, կամ ուժը կորցնում են:

(iii) Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների վերափոխում

Ֆինանսական ակտիվներ

Եթե ֆինանսական ակտիվի պայմանները վերափոխվում են, Կազմակերպությունը գնահատում է, արդյոք վերափոխված ակտիվի դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են: Եթե դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են («նշանակալի վերափոխում»), ապա սկզբնական ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները համարվում են ուժը կորցրած: Այդ դեպքում սկզբնական ֆինանսական ակտիվն ապաճանաչվում է և ճանաչվում է նոր ֆինանսական ակտիվ իրական արժեքով՝ գումարած պայմաններին համապատասխանող գործարքի գծով ծախսումները:

Կազմակերպությունն իրականացնում է փոփոխության նշանակալի լինելու քանակական և որակական գնահատում, այսինքն, գնահատում է, արդյոք սկզբնական ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբերվում են վերափոխված կամ փոխարինված ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերից: Կազմակերպությունը գնահատում է վերափոխման նշանակալի լինելը դիտարկելով քանակական և որակական գործոնները հետևյալ հերթականությամբ՝ որակական գործոններ, քանակական գործոններ, որակական և քանակական գործոնների համատեղ ազդեցություն: Եթե դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են, ապա սկզբնական ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները համարվում են ուժը կորցրած: Այդ գնահատումն իրականացնելիս Կազմակերպությունը կիրառում է ֆինանսական պարտավորությունների ապաճանաչման համար օգտագործված ուղեցույցին նմանատիպ ուղեցույց:

Կազմակերպությունը եզրահանգում է, որ վերափոխումը նշանակալի է հետևյալ որակական գործոնների հիման վրա.

- ֆինանսական ակտիվի արժույթի փոփոխություն,
- ֆինանսական ակտիվի պայմանների այնպիսի փոփոխություն, որը հանգեցնում է միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով տոկոսների վճարումներ հանդիսանալու չափանիշի հետ անհամապատասխանությանը:

Եթե դրամական հոսքերի վերափոխումը պայմանավորված է փոխառուի ֆինանսական դժվարություններով, ապա որպես կանոն վերափոխման նպատակն է առավելագույն չափով վերականգնել ակտիվը պայմանագրի սկզբնական պայմաններով, այլ ոչ՝ սկզբնավորել նոր ակտիվ նշանակալիորեն տարբեր պայմաններով: Եթե Կազմակերպությունը մտադիր է այնպես վերափոխել ֆինանսական ակտիվը, որպեսզի ներվեն դրամական հոսքերը, ապա այն նախ դիտարկում է, արդյոք ակտիվի մի մասը պետք է դուրս գրվի նախքան վերափոխումը կատարելը (տես ստորև ներկայացված դուրսգրման քաղաքականությունը): Այդ մոտեցումն ազդում է քանակական գնահատման արդյունքի վրա և նշանակում է, որ ապաճանաչման չափանիշները միշտ չէ որ բավարարվում են նման դեպքերում: Կազմակերպությունն իրականացնում է նաև որակական գնահատում՝ վերափոխման նշանակալի լինելը գնահատելու համար:

Եթե ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվի վերափոխումը չի հանգեցնում ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչմանը, Կազմակերպությունը նախ վերահաշվարկում է ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը, կիրառելով ակտիվի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը, և արդյունքում առաջացող ճշգրտումը ճանաչում է որպես վերափոխումից օգուտ կամ կորուստ շահույթում կամ վնասում:

Եթե նման վերափոխումն իրականացվում է փոխառուի ֆինանսական դժվարությունների պատճառով, ապա օգուտը կամ կորուստը ներկայացվում է արժեզրկումից կորուստների հետ միասին: Մյուս դեպքերում այն ներկայացվում է որպես արդյունավետ տոկոսադրույքով հաշվարկված տոկոսային եկամուտ:

Փիքաված տոկոսադրույքով վարկերի համար, որոնց դեպքում փոխառուն հնարավորություն ունի վաղաժամ մարել վարկն անվանական արժեքով՝ առանց էական տուգանքի, Կազմակերպությունը հաշվառում է տոկոսադրույքի վերափոխումը մինչև ընթացիկ շուկայական տոկոսադրույքի մակարդակ՝ կիրառելով լողացող տոկոսադրույքով ֆինանսական գործիքների համար գործող ուղեցույցը: Սա նշանակում է, որ արդյունավետ տոկոսադրույքը ճշգրտվում է առաջընթաց:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Կազմակերպությունն ապաճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունը, երբ վերափոխվում են վերջինիս պայմանները և երբ վերափոխված պարտավորության դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են: Այդ դեպքում վերափոխված պայմանների հիման վրա ճանաչվում է նոր ֆինանսական պարտավորություն իրական արժեքով: Մարված ֆինանսական պարտավորության և վերափոխված պայմաններով նոր ֆինանսական պարտավորության հաշվեկշռային արժեքների տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Վճարված հատուցումը ներառում է փոխանցված ոչ ֆինանսական ակտիվները (առկայության դեպքում) և ստանձնած պարտավորությունները, այդ թվում՝ նոր վերափոխված ֆինանսական պարտավորությունը:

Կազմակերպությունն իրականացնում է վերափոխման նշանակալի լինելու քանակական և որակական գնահատում՝ դիտարկելով որակական գործոնները, քանակական գործոնները և որակական և քանակական գործոնների համատեղ ազդեցությունը: Կազմակերպությունը եզրահանգում է, որ վերափոխումը նշանակալի է հետևյալ որակական գործոնների հիման վրա.

- ֆինանսական պարտավորության արժույթի փոփոխություն,
- փոխարկման հնարավորության ներառում,
- ֆինանսական պարտավորության ստորադասության փոփոխություն:

Քանակական գնահատման համար պայմանները նշանակալիորեն տարբեր են, եթե նոր պայմաններով դրամական հոսքերի գեղչված ներկա արժեքը, ներառյալ վճարված վճարները գուտ ստացված վճարներով և գեղչված սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով, նվազագույնը 10 տոկոսով տարբերվում է սկզբնական ֆինանսական պարտավորության մնացած դրամական հոսքերի գեղչված ներկա արժեքից:

Եթե ֆինանսական պարտավորության վերափոխումը չի բավարարում ապաճանաչման պայմանները, պարտավորության ամորտիզացված արժեքը վերահաշվարկվում է, գեղչելով վերափոխված դրամական հոսքերը սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով, և արդյունքում առաջացող օգուտը կամ կորուստը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

(iv) Արժեզրկում

Կազմակերպությունը ճանաչում է կորստի պահուստ ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պարտքային գործիքներ հանդիսացող և շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չչափվող ֆինանսական ակտիվների համար:

Կազմակերպությունը կորստի պահուստը չափում է ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորստներին հավասար գումարով, բացառությամբ այլ ֆինանսական գործիքների, որոնց գծով պարտքային ռիսկը նշանակալիորեն չի աճել սկզբնական ճանաչումից ի վեր, որոնց համար կորստի պահուստը չափվում է 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներին հավասար գումարով:

12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներն իրենցից ներկայացնում են ակնկալվող պարտքային կորուստների այն մասը, որոնք առաջանում են ֆինանսական գործիքի գծով հաշվետու ամսաթվից հետո 12 ամսում հնարավոր պարտագանգման դեպքերից: Ֆինանսական գործիքները, որոնց գծով ճանաչվում են 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ, դիտարկվում են որպես 1-ին փուլի ֆինանսական գործիքներ:

Ամբողջ ժամկետում պարտքային կորուստներն իրենցից ներկայացնում են այն ակնկալվող պարտքային կորուստներ, որոնք առաջանում են բոլոր հնարավոր պարտագանգման դեպքերից ֆինանսական գործիքի ակնկալվող ժամկետի ընթացքում: Ֆինանսական գործիքները, որոնց գծով ճանաչվում են ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ, դիտարկվում են որպես 2-րդ փուլի ֆինանսական գործիքներ (եթե պարտքային ռիսկը նշանակալիորեն աճել է սկզբնական ճանաչումից ի վեր, բայց ֆինանսական գործիքները պարտքային առումով արժեզրկված չեն) և 3-րդ փուլի ֆինանսական գործիքներ (եթե ֆինանսական գործիքները պարտքային առումով արժեզրկված են):

Ակնկալվող պարտքային կորուստների չափում

Ակնկալվող պարտքային կորուստները պարտքային կորուստների հավանականությամբ կշռված գնահատականն են և չափվում է հետևյալ կերպ.

- *Ֆինանսական ակտիվներ, որոնք պարտքային առումով արժեզրկված չեն հաշվետու ամսաթվի դրությամբ՝* որպես բոլոր դրամական պակասորդների ներկա արժեք (դրամական պակասորդը պայմանագրին համապատասխան Կազմակերպությանը հասանելիք դրամական հոսքերի և Կազմակերպության կողմից ակնկալվող ստացվելիք դրամական հոսքերի միջև տարբերությունն է),
- *Ֆինանսական ակտիվներ, որոնք պարտքային առումով արժեզրկված են հաշվետու ամսաթվի դրությամբ՝* որպես համախառն հաշվեկշռային արժեքի և գնահատված ապագա դրամական հոսքերի ներկա արժեքի տարբերություն,
- *չօգտագործված փոխառվության հանձնառություններ՝* որպես հետևյալ նշվածների միջև տարբերության ներկա արժեք՝ պայմանագրային դրամական հոսքերի, որոնք ենթակա են վճարման Կազմակերպությանը, եթե օգտագործվում է փոխառությունը ստանալու իրավունքը, և այն դրամական հոսքերի, որոնք Կազմակերպությունն ակնկալում է ստանալ:

Վերանայված պայմաններով ֆինանսական ակտիվներ

Եթե ֆինանսական ակտիվի պայմանները վերաբանակցվում են կամ փոփոխվում են կամ գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվը փոխարինվում է նորով փոխառուի ֆինանսական դժվարությունների պատճառով, գնահատվում է ֆինանսական ակտիվն ապաճանաչելու անհրաժեշտությունը (տես Ծանոթագրություն 4 (ե) (ii)), և ակնկալվող պարտքային կորուստները չափվում են հետևյալ կերպ.

- Եթե ակնկալվող վերանայումը չի հանգեցնում գոյություն ունեցող ակտիվի ապաճանաչմանը, ապա փոփոխված ֆինանսական ակտիվից ակնկալվող դրամական հոսքերը ներառվում են գոյություն ունեցող ակտիվի գծով դրամական պակասորդի հաշվարկում:
- Եթե ակնկալվող վերանայումը հանգեցնում է գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչմանը, ապա նոր ակտիվի ակնկալվող իրական արժեքը դիտարկվում է որպես գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվից առաջացող վերջնական դրամական հոսքեր՝ վերջինիս ապաճանաչման ժամանակ: Այս գումարը ներառվում է գոյություն ունեցող ակտիվի գծով դրամական պակասորդի հաշվարկում, որը գեղչվում է ապաճանաչման ակնկալվող ամսաթվից մինչև հաշվետու ամսաթիվը՝ կիրառելով գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը:

Պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվներ

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Կազմակերպությունը գնահատում է ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվները պարտքային առումով արժեզրկված լինելու տեսանկյունից: Ֆինանսական ակտիվը պարտքային առումով արժեզրկված է, եթե տեղի են ունցել մեկ կամ ավելի դեպքեր, որոնք բացասական ազդեցություն ունեն այդ ֆինանսական ակտիվի գնահատված ապագա դրամական հոսքերի վրա:

Ֆինանսական ակտիվի պարտքային առումով արժեզրկված լինելու ապացույցներից են հետևյալ դեպքերի վերաբերյալ դիտելի տվյալները.

- փոխառուի կամ թողարկողի նշանակալի ֆինանսական դժվարությունները,
- պայմանագրի խախտումը, ինչպիսին է պարտագանցումը կամ ժամկետանց դառնալը,
- Կազմակերպության կողմից վարկի կամ փոխառվողության պայմանների այնպիսի վերանայումը, որը Կազմակերպությունն այլ հանգամանքներում չէր դիտարկի,
- հավանականությունը, որ փոխառուն կսննկանա կամ այլ կերպ ֆինանսապես կվերակազմակերպվի,
- արժեթղթի համար գործող շուկայի վերացումը ֆինանսական դժվարությունների պատճառով:

Վարկը, որի պայմանները վերաբանակցվել են փոխառուի վիճակի վատթարացման պատճառով, սովորաբար համարվում է պարտքային առումով արժեզրկված, եթե գոյություն չունի ապացույց, որ պայմանագրային դրամական հոսքերը չստանալու ռիսկը նշանակալիորեն նվազել է և չկան արժեզրկման այլ հայտանիշներ: Բացի այդ, պարտքային առումով արժեզրկված են համարվում ավելի քան 90 օր ժամկետանց վարկերը:

Ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվներ

Ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվները սկզբնական ճանաչման պահին պարտքային առումով արժեզրկված ակտիվներն են, մասնավորապես.

- Կազմակերպության կողմից թողարկված նոր ֆինանսական ակտիվներ պարտքային առումով արժեզրկված ակտիվի վերանայման շրջանակում (պարտքային առումով արժեզրկված ակտիվի փոխարինում պարտքային ռիսկի նմանատիպ մակարդակով մեկ այլ ակտիվով),
- ակտիվ, որն առաջացել է պայմանագրի պայմանների նշանակալի փոփոխության արդյունքում ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչման հետևանքով՝ պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների վերանայման շրջանակում,
- ձեռք բերված պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվներ,
- վարկերի տրամադրում «պարտագանցում» ներքին վարկանիշով վառկառուներին:

Ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների գծով չի ձևավորվում արժեզրկման գծով պահուստ սկզբնական ճանաչման պահին: Փոխարենը, ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստների գումարը ներառվում է արդյունավետ տոկոսադրույքի հաշվարկում:

Ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների արդյունավետ տոկոսադրույքի հաշվարկի համար օգտագործվում են ակնկալվող դրամական հոսքերը՝ հաշվի առնելով է ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստների նախնական գնահատված գումարը: Ակտիվի պայմանագրային դրամական միջոցների գնահատված արժեքը նվազեցվում է իր գործողության ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստների գումարով: Արդյունավետ տոկոսադրույքը ճշգրտվում է պարտքային ռիսկի մասով:

Ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների (սովորաբար սկզբնավորված ակտիվների) սկզբնական ճանաչման ժամանակ վարկերի իրական արժեքը որոշվում է դրամական ներհոսքերի և/կամ գրավի պարտադրված վաճառքի արդյունքում ակնկալվող դրամական հոսքերի հիման վրա:

Ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների հետագա գնահատումը միշտ իրականացվում է ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստների գումարով: Այդ ակտիվների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստներն իրենցից ներկայացնում են ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստների փոփոխություններն ակտիվի սկզբնական ճանաչումից ի վեր: Ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներում դրական փոփոխություններն արտացոլող գումարը ճանաչվում է որպես արժեզրկումից օգուտ, նույնիսկ եթե այդ փոփոխությունների գումարը գերազանցում է նախկինում շահույթում կամ վնասում որպես արժեզրկումից կորուստ ճանաչված գումարը:

Ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների գծով տոկոսները հաշվեգրվում են ամորտիզացված արժեքի գծով՝ ակտիվի սկզբնական ճանաչման պահին որոշված պարտքային ռիսկով ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույթով:

Ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստի ներկայացումը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում

Ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով կորստի պահուստը ներկայացվում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում հետևյալ կերպ.

- *ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ*՝ որպես նվազեցում ակտիվների համախառն հաշվեկշռային արժեքից,
- *փոխառության հանձնառություններ*՝ սովորաբար որպես պահուստ,
- *երբ ֆինանսական գործիքը ներառում է թե՛ օգտագործված և թե՛ չօգտագործված բաղադրիչ, և Կազմակերպությունը չի կարող նույնականացնել փոխառության հանձնառության բաղադրիչի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստներն օգտագործված բաղադրիչի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստներից առանձին*՝ Կազմակերպությունը ներկայացնում է ընդհանուր կորստի պահուստ երկու բաղադրիչների համար: Ընդհանուր գումարը ներկայացվում է որպես նվազեցում օգտագործված բաղադրիչի համախառն հաշվեկշռային արժեքից: Կորստի պահուստի ավելցուկն օգտագործված բաղադրիչի համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ ներկայացվում է որպես պահուստ:

Դուրսգրումներ

Վարկերը և պարտքային արժեթղթերը դուրս են գրվում (ամբողջությամբ կամ մասնակիորեն), երբ գոյություն չունի ամբողջությամբ վերցրած ֆինանսական ակտիվը կամ դրա մի մասը վերականգնելու ողջամիտ ակնկալիք: Դուրսգրումը սովորաբար իրականացվում է այն դեպքում, երբ Կազմակերպությունը որոշում է, որ փոխառուն չունի այնպիսի ակտիվներ կամ եկամտի աղբյուրներ, որոնցից կարող է ստանալ բավարար դրամական հոսքեր դուրսգրման ենթակա գումարները մարելու համար: Այս գնահատումն իրականացվում է առանձին յուրաքանչյուր ակտիվի համար:

Նախկինում դուրսգրված գումարների փոխհատուցումը ներառվում է «ֆինանսական գործիքների արժեզրկումից կորուստներ» հոդվածում՝ շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում:

Դուրսգրված ֆինանսական ակտիվների գծով կարող են դեռևս կիրառվել հարկադիր միջոցներ՝ վճարման ենթակա գումարների վերադարձման Կազմակերպության ընթացակարգերի հետ համապատասխանություն ապահովելու համար:

(գ) Հաճախորդներին տրված վարկեր

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում «հաճախորդներին տրված վարկեր» հոդվածը ներառում է ամորտիզացված արժեքով չափվող հաճախորդներին տրված վարկերը (տես Ծանոթագրություն 4 (ե) (i)), որոնք սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով՝ գումարած գործարքի գծով լրացուցիչ ուղղակի ծախսումները, իսկ հետագայում՝ ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույթի մեթոդը:

(ը) Բաժնետիրական կապիտալ

(i) Սովորական բաժնետոմսեր

Սովորական բաժնետոմսերը դասակարգվում են որպես սեփական կապիտալ: Սովորական բաժնետոմսերի և բաժնետոմսերի օպցիոնների թողարկմանն ուղղակիորեն վերագրելի լրացուցիչ ծախսումները ճանաչվում են որպես սեփական կապիտալի նվազեցում՝ առանց հարկերի:

(ii) Ծահաբաժիններ

Ծահաբաժիններ հայտարարելու և վճարելու Կազմակերպության կարողությունը կարգավորվում է Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կանոնակարգերով:

Սովորական բաժնետոմսերի գծով շահաբաժիններն արտացոլվում են որպես չբաշխված շահույթի բաշխում այն ժամանակաշրջանում, երբ հայտարարվում են:

(թ) Հարկում

Շահութահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Շահութահարկը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն մասի, որը վերաբերում է ուղղակիորեն սեփական կապիտալում ճանաչված միավորների, որի դեպքում շահութահարկը ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում կամ սեփական կապիտալում:

(i) Ընթացիկ հարկ

Ընթացիկ հարկը հարկի այն գումարն է, որն ակնկալվում է վճարել կամ ստանալ տարվա հարկվող եկամտի կամ վնասի գծով՝ կիրառելով այն դրույքաչափերը, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, և ներառում է նախորդ տարիների համար վճարման ենթակա հարկի գծով ճշգրտումները:

(ii) Հետաձգված հարկ

Հետաձգված հարկը ճանաչվում է ֆինանսական հաշվետվություններում արտացոլվելու նպատակով որոշվող ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկային նպատակների համար օգտագործվող գումարների միջև ժամանակավոր տարբերությունների գծով: Հետաձգված հարկ չի ճանաչվում այն ժամանակավոր տարբերությունների գծով, որոնք առաջանում են ակտիվների կամ պարտավորությունների սկզբնական ճանաչման ժամանակ բիզնեսի միավորում չհանդիսացող գործարքում, որը չի ազդում ո՛չ հաշվապահական շահույթի և ո՛չ հարկվող շահույթի վրա:

Հետաձգված հարկային ակտիվներ ճանաչվում են չօգտագործված հարկային վնասների, չօգտագործված հարկային զեղչերի և նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունների գծով այն չափով, որով հավանական է, որ Կազմակերպությունն ապագայում կունենա հարկվող շահույթ, որի դիմաց դրանք կարող են օգտագործվել: Ապագա հարկվող շահույթը որոշվում է հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների մարումից առաջացող գումարի հիման վրա: Եթե հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների գումարը բավարար չէ հետաձգված հարկային ակտիվն ամբողջությամբ ճանաչելու համար, դիտարկվում է գոյություն ունեցող ժամանակավոր տարբերությունների մարումներով ճշգրտված ապագա հարկվող շահույթը, որը որոշվում է Կազմակերպության գործարար ծրագրերի հիման վրա: Հետաձգված հարկային ակտիվները վերանայվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և նվազեցվում են այն չափով, որով այլևս հավանական չէ, որ համապատասխան հարկային օգուտը կիրացվի: Այս նվազեցումները վերականգնվում են, եթե մեծանում է ապագա հարկվող շահույթ ստանալու հավանականությունը:

Չճանաչված հետաձգված հարկային ակտիվները վերագնահատվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և ճանաչվում են այն չափով, որով հավանական է, որ Կազմակերպությունն ապագայում կունենա հարկվող շահույթ, որի դիմաց կարող է դրանք օգտագործվել:

Հետաձգված հարկը չափվում է օգտագործելով հարկի այն դրույքաչափերը, որոնք ակնկալվում է, որ կկիրառվեն ժամանակավոր տարբերությունների նկատմամբ վերջիններս մարելիս՝ հիմք ընդունելով այն օրենքները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

Հետաձգված հարկի չափումն արտացոլում է այն հարկային հետևանքները, որոնք կառաջանան կախված այն եղանակից, որով Կազմակերպությունը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում ակնկալում է փոխհատուցել կամ մարել իր ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքները:

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները հաշվանցվում են, եթե Կազմակերպությունն ունի ընթացիկ հարկային ակտիվները և պարտավորությունները հաշվանցելու իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք և հետաձգված հարկային ակտիվներն ու հետաձգված հարկային պարտավորությունները վերաբերում են շահութահարկին, որը գանձվում է նույն հարկային մարմնի կողմից:

(d) Դեռևս չկիրառվող նոր ստանդարտներ և մեկնաբանություններ

Մի շարք նոր ստանդարտներ գործում են 2025թ. հունվարի 1-ից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար, և թույլատրվում է այդ ստանդարտների վաղաժամ կիրառումը: Այնուամենայնիվ, այս ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս Կազմակերպությունը ժամկետից շուտ չի կիրառել նոր կամ փոփոխված ստանդարտները:

(i) Ֆինանսական գործիքների դասակարգում և չափում (ՖՀՄՄ 9 և ՖՀՄՄ 7 փոփոխություններ)

2024թ. մայիսին Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհուրդը հրապարակել է Ֆինանսական գործիքների դասակարգման և չափման փոփոխությունները, որոնց արդյունքում փոփոխություններ են կատարվել ՖՀՄՄ 9-ում և ՖՀՄՄ 7-ում:

Պահանջները գործում են 2026թ. հունվարի 1-ին կամ հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար, թույլատրվում է դրանց վաղաժամ կիրառումը և վերաբերում են՝

- ճանաչմանը և ապաճանաչմանը, այդ թվում՝ էլեկտրոնային վճարային համակարգի միջոցով ֆինանսական պարտավորությունների մարման հաշվառմանը, և
- ֆինանսական ակտիվների, ներառյալ կայուն զարգացման հետ կապված բնութագրեր ունեցող ակտիվների, պայմանագրային դրամական հոսքերի բնութագրերի գնահատմանը:

Կազմակերպության գնահատմամբ փոփոխությունները նշանակալի ազդեցություն չեն ունենա ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

(ii) ՖՀՄՄ 18 «Տեղեկատվության ներկայացում և բացահայտում ֆինանսական հաշվետվություններում»

ՖՀՄՄ 18-ը կփոխարինի ՀՀՄՄ 1 «Ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացում» և կկիրառվի 2027թ. հունվարի 1-ին կամ դրանից հետո սկսվող տարեկան հաշվետու ժամանակաշրջանների համար: Նոր ստանդարտը ներկայացնում է հետևյալ հիմնական նոր պահանջները.

- Կազմակերպություններից պահանջվում է շահույթի կամ վնասի մասին հաշվետվությունում բոլոր եկամուտները և ծախսերը դասակարգել ըստ հինգ դասերի՝ գործառնական, ներդրումային, ֆինանսավորման, ընդհատված գործառնություններ և շահութահարկ: Կազմակերպություններից նաև պահանջվում է ներկայացնել նոր սահմանված գործառնական շահույթի ենթագումարը: Կազմակերպության գուտ շահույթը չի փոխվի:
- Ղեկավարության կողմից սահմանված կատարողականի չափորոշիչները բացահայտվում են ֆինանսական հաշվետվություններին կից մեկ ծանոթագրությունում:
- Տրամադրվում է ընդլայնված ուղեցույց ֆինանսական հաշվետվություններում տեղեկատվությունը խմբավորելու վերաբերյալ:

Բացի այդ բոլոր կազմակերպություններից պահանջվում է օգտագործել գործառնական շահույթի ենթագումարը որպես մեկնարկային կետ դրամական հոսքերի մասին հաշվետվության համար՝ անուղղակի մեթոդով գործառնական գործունեության դրամական հոսքերը ներկայացնելիս:

Ներկայումս Կազմակերպությունը գնահատում է նոր ստանդարտի ազդեցությունը, մասնավորապես, շահույթի կամ վնասի մասին հաշվետվության, դրամական հոսքերի մասին հաշվետվության կառուցվածքի և ղեկավարության կողմից սահմանված կատարողականի չափորոշիչների համար պահանջվող լրացուցիչ բացահայտումների հետ կապված: Կազմակերպությունը նաև գնահատում է ազդեցությունը ֆինանսական հաշվետվություններում տեղեկատվության խմբավորման վրա, այդ թվում՝ այն հոդվածների համար, որոնք ներկայումս նշվում են որպես «այլ»:

5 Չուտ տոկոսային եկամուտ

	2025թ. հազ. դրամ	2024թ. հազ. դրամ
Տոկոսային եկամուտ՝ հաշվարկված արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով		
Հանախորդներին տրված վարկեր	7,705,938	7,456,579
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	204,449	184,915
Ժամկետային ավանդներ	100,515	128,434
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	30,467	27,743
Ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր	-	2,556
	8,041,369	7,800,227
Տոկոսային ծախս		
Տոկոսային ծախս վարկերի և փոխառությունների գծով	200,931	222,646
Տոկոսային ծախս վարձակալության գծով		
պարտավորությունների գծով	37,185	43,578
	238,116	266,224

6 Այլ գործառնական եկամուտ/ծախսեր

(ա) Այլ գործառնական եկամուտ

	2025թ. հազ. դրամ	2024թ. հազ. դրամ
Եկամուտ տույժերից և տուգանքներից	109,935	119,424
Եկամուտ շահած դատական գործերից	24,728	-
Չուտ օգուտ հիմնական միջոցների և այլ ակտիվների օտարումից	14,471	6,602
Վարկերի տրամադրման վճարների գծով պահուստի փոփոխություն	-	9,754
Այլ	13,049	38,840
	162,183	174,620

(ա) Այլ գործառնական ծախսեր

	2025թ. հազ. դրամ	2024թ. հազ. դրամ
Վարկերի տրամադրման վճարների գծով պահուստի փոփոխություն	119,140	-
Դատական գործեր	-	7,395
	119,140	7,395

7 Արժեզրկումից կորուստների զուտ հակադարձում

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են 2025թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում գրանցված ֆինանսական գործիքների արժեզրկումից կորուստները:

հազ. դրամ	2025թ.				
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված	Ընդամենը
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	(4)	-	-	-	(4)
Բանկերում տեղաքաշված միջոցներ	3,506	-	-	-	3,506
Հաճախորդներին տրված վարկեր	2,330	(83,398)	91,576	214,037	224,545
Ներդրումային արժեթղթեր	3,177	-	-	-	3,177
Այլ ակտիվներ	(9,237)	-	-	-	(9,237)
Ընդամենը	(228)	(83,398)	91,576	214,037	221,987

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են 2024թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում գրանցված ֆինանսական գործիքների արժեզրկումից կորուստները:

հազ. դրամ	2024թ.				
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված	Ընդամենը
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	1,049	-	-	-	1,049
Բանկերում տեղաքաշված միջոցներ	8,508	-	-	-	8,508
Հաճախորդներին տրված վարկեր	20,532	(35,283)	209,719	27,929	222,897
Ներդրումային արժեթղթեր	(6,847)	-	-	-	(6,847)
Այլ ակտիվներ	4,367	-	-	-	4,367
Զոգտագործված փոխատվության հանձնառություններ	14,458	-	-	-	14,458
Ընդամենը	42,067	(35,283)	209,719	27,929	244,432

8 Անձնակազմի գծով ծախսեր

	2025թ. հազ. դրամ	2024թ. հազ. դրամ
Աշխատակիցների հատուցումներ	1,935,953	1,924,130
Այլ հատուցումներ	67,396	48,926
Առողջության ապահովագրություն	76,020	73,992
Օգուտ աշխատակիցներին շուկայականից ցածր տոկոսադրույքով տրված վարկերից	7,563	13,741
	2,086,932	2,060,789

9 Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր

	2025թ. հազ. դրամ	2024թ. հազ. դրամ
Մաշվածություն և ամորտիզացիա*	223,274	245,441
Վարկերի հավաքագրման գծով ծախսեր	173,762	171,051
Գործառնական վարձակալության գծով ծախսեր	109,106	106,573
Խորհրդի ծախսեր	97,408	84,647
Վերանորոգման և սպասարկման ծախսեր	75,990	75,112
Հիմնական ծրագրային ապահովման վճար	64,588	61,744
Հարկեր՝ բացառությամբ շահութահարկի	63,676	64,227
Գրասենյակային պիտույքներ	46,948	15,207
Մասնագիտական ծառայությունների գծով ծախսեր**	44,575	52,390
Հաղորդակցության և տեղեկատվական ծառայություններ	42,084	48,919
Անվտանգության ծառայություն	42,417	39,751
Գովազդի և շուկայավարման ծախսեր	29,346	9,768
Գործուղման ծախսեր	11,517	10,919
Անձնակազմի վերապատրաստման ծախսեր	5,729	4,671
Ապահովագրություն	2,932	2,024
Այլ	29,267	25,930
	1,062,619	1,018,374

* 2025թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա մաշվածության և ամորտիզացիայի կազմում ներառված է 116,448 հազար դրամ գումարը (2024թ-ին՝ 132,978 հազար դրամ) վերաբերում է օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվների ամորտիզացիային (տես Ծանոթագրություն 16 (ա, բ)):

** 2025թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա մասնագիտական ծառայությունների կազմում ներառված է Կազմակերպության ՖՀՄՍ համաձայն պատրաստված 2025թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի արժեքը՝ 20,500 հազար դրամի չափով (2024թ-ին՝ 2024թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի արժեքը՝ 20,000 հազար դրամի չափով): Նշված գումարները ներկայացված են առանց ԱԱՀ:

10 Ծահութահարկի գծով ծախս

	2025թ. հազ. դրամ	2024թ. հազ. դրամ
Ընթացիկ հարկի գծով ծախս	(890,518)	(908,016)
Հետաձգված հարկային ակտիվների և պարտավորությունների փոփոխություններ՝ ժամանակավոր տարբերությունների առաջացման և վերացման արդյունքում	(20,195)	21,144
Ընդամենը ծախս շահութահարկի գծով	(910,713)	(886,872)

2025թ-ին ընթացիկ և հետաձգված հարկի համար կիրառելի դրույքաչափը կազմում է 18% (2024թ-ին՝ 18%):

Հարկի արդյունավետ դրույքաչափի համադրում դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

	2025թ. հազ. դրամ	%	2024թ. հազ. դրամ	%
Ծահույթ մինչև հարկումը	4,923,582		4,824,648	
Ծահութահարկ՝ հաշվարկված հարկի կիրառելի դրույքաչափով	(886,245)	(18.0)	(868,437)	(18.0)
Զնվազեցվող ծախսեր	(24,468)	(0.5)	(18,435)	(0.4)
	(910,713)	(18.5)	(886,872)	(18.4)

(ա) Հետաձգված հարկային ակտիվներ և պարտավորություններ

Ֆինանսական հաշվետվություններում արտացոլելու նպատակով որոշված ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկային նպատակներով օգտագործվող գումարների միջև ժամանակավոր տարբերություններն առաջացնում են գուտ հետաձգված հարկային պարտավորություններ 2025թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

Ստորև ներկայացված են ժամանակավոր տարբերությունների փոփոխությունները 2025թ. դեկտեմբերի 31-ին և 2024թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների ընթացքում:

հազ. դրամ	Մնացորդը առ 1 հունվարի 2025թ.	Ծահույթում կամ վնասում ճանաչված	Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2025թ.
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	(1,608)	(1,726)	(3,334)
Բանկերում տեղաբաշխված միջոցներ	(836)	(1,500)	(2,336)
Հաճախորդներին տրված վարկեր	(193,736)	2,524	(191,212)
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	9,584	(1,253)	8,331
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	50,540	(6,112)	44,428
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	(57,763)	5,418	(52,345)
Այլ ակտիվներ	35	(334)	(299)
Վարկեր և փոխառություններ	(9)	60	51
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	62,591	(4,807)	57,784
Այլ պարտավորություններ	68,513	(12,465)	56,048
	(62,689)	(20,195)	(82,884)

հազ. դրամ	Մնացորդը առ 1 հունվարի 2024թ.	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2024թ.
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	223	(1,831)	(1,608)
Բանկերում տեղաբաշխված միջոցներ	(3,059)	2,223	(836)
Հաճախորդներին տրված վարկեր	(239,009)	45,273	(193,736)
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	9,944	(360)	9,584
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	60,272	(9,732)	50,540
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	(67,018)	9,255	(57,763)
Այլ ակտիվներ	(7,694)	7,729	35
Վարկեր և փոխառություններ	(165)	156	(9)
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	75,874	(13,283)	62,591
Այլ պարտավորություններ	86,799	(18,286)	68,513
	(83,833)	21,144	(62,689)

11 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

	2025թ. հազ. դրամ	2024թ. հազ. դրամ
Կանխիկը դրամարկղում	133,707	124,907
Բանկային հաշիվների մնացորդներ		
– BB- վարկանիշով	1,598,502	294,317
– B+ վարկանիշով	1,764	474,826
– վարկանիշ չունեցող	267,863	141,211
Ընդամենը բանկային հաշիվների մնացորդներ	1,868,129	910,354
Ընդամենը համախառն դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	2,001,836	1,035,261
Պարտքային կորստի պահուստ	(158)	(154)
Ընդամենը զուտ դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	2,001,678	1,035,107

Վարկանիշները հիմնված են «Standard & Poor's» վարկանիշային գործակալության վարկանիշների վրա: Այլ գործակալությունների կողմից տրված վարկանիշները փոխարկվում են «Standard & Poor's»-ի համարժեք վարկանիշների: Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները ժամկետանց չեն:

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքներն ամբողջությամբ դասված են 1-ին փուլ և չափվում են ամորտիզացված արժեքով 2025թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

Վարկանիշ չունեցող բանկային հաշիվների մնացորդները պահվում են հեղինակավոր հայկական բանկերում, և դեկավարության գնահատմամբ այդ բանկերի վարկանիշը մոտավորապես համապատասխանում է «Standard & Poor's» վարկանիշային գործակալության B- -ից B+ վարկանիշին:

12 Բանկերում տեղաբաշխված միջոցներ

	2025թ. հազ. դրամ	2024թ. հազ. դրամ
Բանկերում տեղաբաշխված միջոցներ՝ 90 օրից ավել սկզբնական մարման ժամկետով		
– BB- վարկանիշով	1,621,754	1,120,564
– B+ վարկանիշով	-	208,686
– վարկանիշ չունեցող	201,564	-
Ընդամենը բանկերում տեղաբաշխված համախառն միջոցներ	1,823,318	1,329,250
Պարտքային կորստի պահուստ	(4,591)	(8,097)
Ընդամենը բանկերում տեղաբաշխված գուտ միջոցներ	1,818,727	1,321,153

Բանկերում տեղաբաշխված միջոցներն իրենցից ներկայացնում են հեղինակավոր հայկական բանկերում պահվող ժամկետային ավանդները: Վարկանիշները հիմնված են «Standard & Poor's» վարկանիշային գործակալության վարկանիշների վրա: Այլ գործակալությունների կողմից տրված վարկանիշները փոխարկվում են «Standard & Poor's»-ի համարժեք վարկանիշների: Բանկերում տեղաբաշխված միջոցները ժամկետանց չեն:

Ղեկավարության գնահատմամբ 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ վարկանիշ չունեցող գործիքների վարկանիշը մոտավորապես համապատասխանում է «Standard & Poor's» վարկանիշային գործակալության B- -ից B+ վարկանիշին:

13 Հաճախորդներին տրված վարկեր

	2025թ. հազ. դրամ	2024թ. հազ. դրամ
Փոքր ընկերություններին և անհատ ձեռնարկատերերին տրված վարկեր		
Բիզնես վարկեր	1,005,490	1,099,632
Ընդամենը իրավաբանական անձանց տրված վարկեր	1,005,490	1,099,632
Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր		
Գյուղատնտեսական վարկեր	20,920,981	21,643,750
Սպառողական վարկեր	9,245,575	7,587,835
Ոսկու գրավով վարկեր	2,210,009	1,069,250
Անձնակազմին տրված վարկեր	115,588	195,009
Ընդամենը ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր	32,492,153	30,495,844
Հաճախորդներին տրված համախառն վարկեր	33,497,643	31,595,476
Պարտքային կորստի պահուստ	(1,600,011)	(1,854,170)
Ընդամենը հաճախորդներին տրված վարկեր	31,897,632	29,741,306

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է հաճախորդներին տրված վարկերի ընդհանուր գումարների տարեսկզբի և տարեվերջի մնացորդների համադրումը 2025թ. դեկտեմբերի 31-ին և 2024թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

հազ. դրամ	2025թ.				
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված	Ընդամենը
Հաճախորդներին տրված վարկեր					
Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	28,260,619	1,460,740	1,869,096	5,021	31,595,476
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	24,884,561	-	-	-	24,884,561
Տեղափոխում 1-ին փուլ	169,041	(152,803)	(16,238)	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(1,279,916)	1,328,600	(48,684)	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(541,633)	(205,555)	747,188	-	-
Ամբողջությամբ մարված	(14,612,294)	(432,414)	(749,820)	(150,408)	(15,944,936)
Մասնակի մարված	(13,651,951)	(535,783)	(419,169)	(80,909)	(14,687,812)
Հաշվեզրկված տոկոսներ	7,200,182	175,104	316,002	14,650	7,705,938
Օգուտ փոխարժեքային տարբերություններից	(15,458)	(3,933)	(6,488)	(90)	(25,969)
Չեղյի ծախսագրում	-	-	334,084	-	334,084
Նախկինում դուրսգրված վարկերի վերադարձ	-	-	693,951	215,575	909,526
Դուրս գրված գումարներ	-	-	(1,271,688)	(1,537)	(1,273,225)
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	30,413,151	1,633,956	1,448,234	2,302	33,497,643
հազ. դրամ	2024թ.				
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված	Ընդամենը
Հաճախորդներին տրված վարկեր					
Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	25,481,049	1,800,236	1,767,908	183,105	29,232,298
Սկզբնավորված նոր ակտիվներ	22,074,789	-	-	-	22,074,789
Տեղափոխում 1-ին փուլ	173,776	(143,408)	(30,368)	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(1,277,976)	1,330,906	(52,930)	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(493,536)	(424,065)	917,601	-	-
Ամբողջությամբ մարված	(11,918,171)	(541,557)	(757,130)	(109,692)	(13,326,550)
Մասնակի մարված	(12,279,334)	(1,093,633)	(633,204)	(79,288)	(14,085,459)
Հաշվեզրկված տոկոսներ	6,520,874	536,343	388,820	10,542	7,456,579
Օգուտ փոխարժեքային տարբերություններից	(20,852)	(4,082)	(4,931)	(2,946)	(32,811)
Չեղյի ծախսագրում	-	-	423,558	-	423,558
Նախկինում դուրսգրված վարկերի վերադարձ	-	-	719,682	127,070	846,752
Դուրս գրված գումարներ	-	-	(869,910)	(123,770)	(993,680)
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	28,260,619	1,460,740	1,869,096	5,021	31,595,476

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է հաճախորդներին տրված վարկերի գծով կորստի պահուստի տարեսկզբի և տարեվերջի մնացորդների համադրումը 2025թ. դեկտեմբերի 31-ին և 2024թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

հազ. դրամ	2025թ.				
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված	Ընդամենը
Հաճախորդներին տրված վարկեր					
Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	251,818	376,984	1,225,368	-	1,854,170
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	168,486	-	-	-	168,486
Տեղափոխում 1-ին փուլ	49,703	(39,455)	(10,248)	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(11,607)	42,948	(31,341)	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(5,021)	(47,582)	52,603	-	-
Կորստի պահուստի գուտ վերաչափում	20,912	286,319	462,961	(63,470)	706,722
Մարված ակտիվներ	(191,728)	(202,921)	(554,537)	(150,567)	(1,099,753)
Վնաս փոխարժեքային տարբերություններից	(324)	(1,468)	1,794	-	2
Զեղչի ծախսագրում	-	-	334,084	-	334,084
Նախկինում դուրսգրված վարկերի վերադարձ	-	-	693,951	215,574	909,525
Դուրս գրված գումարներ	-	-	(1,271,688)	(1,537)	(1,273,225)
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	282,239	414,825	902,947	-	1,600,011

հազ. դրամ	2024թ.				
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված	Ընդամենը
Հաճախորդներին տրված վարկեր					
Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	235,291	439,394	1,110,194	24,629	1,809,508
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	142,918	-	-	-	142,918
Տեղափոխում 1-ին փուլ	54,530	(36,416)	(18,114)	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(11,696)	45,711	(34,015)	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(5,243)	(105,239)	110,482	-	-
Կորստի պահուստի գուտ վերաչափում	(3,225)	310,393	425,202	81,764	814,134
Մարված ակտիվներ	(160,225)	(275,110)	(634,921)	(109,693)	(1,179,949)
Վնաս փոխարժեքային տարբերություններից	(532)	(1,749)	(6,790)	-	(9,071)
Զեղչի ծախսագրում	-	-	423,558	-	423,558
Նախկինում դուրսգրված վարկերի վերադարձ	-	-	719,682	127,070	846,752
Դուրս գրված գումարներ	-	-	(869,910)	(123,770)	(993,680)
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	251,818	376,984	1,225,368	-	1,854,170

(ա) Հաճախորդներին տրված վարկերի պարտքային որակը

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն հաճախորդներին տրված վարկերի պարտքային որակի վերաբերյալ 2025թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	1-ին փուլ հազ. դրամ	2-րդ փուլ հազ. դրամ	3-րդ փուլ հազ. դրամ	Ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված հազ. դրամ	Ընդամենը վարկեր հազ. դրամ
Վարկեր փոքր ընկերություններին և անհատ ձեռնարկատերերին բիզնես վարկեր					
- ոչ ժամկետանց	879,181	41,577	-	-	920,758
- մինչև 30 օր ժամկետանց	6,038	5,918	-	-	11,956
- 31-90 օր ժամկետանց	-	7,938	-	-	7,938
- 91-180 օր ժամկետանց	-	-	15,871	-	15,871
- ավելի քան 180 օր ժամկետանց	-	-	48,928	39	48,967
Ընդամենը համախառն բիզնես վարկեր	885,219	55,433	64,799	39	1,005,490
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ	(11,843)	(14,064)	(42,677)	-	(68,584)
Ընդամենը զուտ բիզնես վարկեր	873,376	41,369	22,122	39	936,906
Վարկեր ֆիզիկական անձանց Գյուղատնտեսական վարկեր					
- ոչ ժամկետանց	18,757,880	844,446	-	1,190	19,603,516
- մինչև 30 օր ժամկետանց	99,338	57,198	-	-	156,536
- 31-90 օր ժամկետանց	-	171,822	-	-	171,822
- 91-180 օր ժամկետանց	-	-	182,685	27	182,712
- ավելի քան 180 օր ժամկետանց	-	-	805,572	823	806,395
Ընդամենը համախառն գյուղատնտեսական վարկեր	18,857,218	1,073,466	988,257	2,040	20,920,981
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ	(177,291)	(252,698)	(599,112)	-	(1,029,101)
Ընդամենը զուտ գյուղատնտեսական վարկեր	18,679,927	820,768	389,145	2,040	19,891,880
Սպառողական վարկեր					
- ոչ ժամկետանց	8,367,382	358,915	-	8	8,726,305
- մինչև 30 օր ժամկետանց	49,848	22,580	-	15	72,443
- 31-90 օր ժամկետանց	-	87,542	-	-	87,542
- 91-180 օր ժամկետանց	-	-	74,178	-	74,178
- ավելի քան 180 օր ժամկետանց	-	-	285,069	38	285,107
Ընդամենը համախառն սպառողական վարկեր	8,417,230	469,037	359,247	61	9,245,575
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ	(91,892)	(145,397)	(252,028)	-	(489,317)
Ընդամենը զուտ սպառողական վարկեր	8,325,338	323,640	107,219	61	8,756,258

	1-ին փուլ հազ. դրամ	2-րդ փուլ հազ. դրամ	3-րդ փուլ հազ. դրամ	Ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված հազ. դրամ	Ընդամենը վարկեր հազ. դրամ
Ոսկու գրավով վարկեր					
– ոչ ժամկետանց	2,129,789	22,370	-	-	2,152,159
– մինչև 30 օր ժամկետանց	23,428	624	-	-	24,052
– 31-90 օր ժամկետանց	-	5,274	491	-	5,765
– 91-180 օր ժամկետանց	-	-	18,409	-	18,409
– ավելի քան 180 օր ժամկետանց	-	-	9,462	162	9,624
Ընդամենը համախառն ոսկու գրավով վարկեր	2,153,217	28,268	28,362	162	2,210,009
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ	(806)	(155)	(4,212)	-	(5,173)
Ընդամենը գույտ ոսկու գրավով վարկեր	2,152,411	28,113	24,150	162	2,204,836
Անձնակազմին տրված վարկեր					
– ոչ ժամկետանց	100,267	7,752	-	-	108,019
– ավելի քան 180 օր ժամկետանց	-	-	7,569	-	7,569
Ընդամենը համախառն անձնակազմին տրված վարկեր	100,267	7,752	7,569	-	115,588
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ	(407)	(2,511)	(4,918)	-	(7,836)
Ընդամենը գույտ անձնակազմին տրված վարկեր	99,860	5,241	2,651	-	107,752
Ընդամենը համախառն վարկեր հաճախորդներին	30,413,151	1,633,956	1,448,234	2,302	33,497,643
Ընդամենը ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ հաճախորդներին տրված վարկերի գծով	(282,239)	(414,825)	(902,947)	-	(1,600,011)
Ընդամենը գույտ վարկեր հաճախորդներին	30,130,912	1,219,131	545,287	2,302	31,897,632

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն հաճախորդներին տրված վարկերի պարտքային որակի վերաբերյալ 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	1-ին փուլ հազ. դրամ	2-րդ փուլ հազ. դրամ	3-րդ փուլ հազ. դրամ	Ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված հազ. դրամ	Ընդամենը վարկեր հազ. դրամ
Վարկեր փոքր ընկերություններին և անհատ ձեռնարկատերերին Բիզնես վարկեր					
– ոչ ժամկետանց	919,973	57,314	-	-	977,287
– մինչև 30 օր ժամկետանց	10,573	4,350	-	-	14,923
– 31-90 օր ժամկետանց	-	4,667	-	-	4,667
– 91-180 օր ժամկետանց	-	-	8,888	-	8,888
– ավելի քան 180 օր ժամկետանց	-	-	93,119	748	93,867
Ընդամենը համախառն բիզնես վարկեր	930,546	66,331	102,007	748	1,099,632
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ	(11,383)	(16,948)	(74,226)	-	(102,557)
Ընդամենը զուտ բիզնես վարկեր	919,163	49,383	27,781	748	997,075
Վարկեր ֆիզիկական անձանց					
Գյուղատնտեսական վարկեր					
– ոչ ժամկետանց	19,146,888	832,535	-	1,110	19,980,533
– մինչև 30 օր ժամկետանց	152,310	47,119	-	-	199,429
– 31-90 օր ժամկետանց	-	175,355	-	-	175,355
– 91-180 օր ժամկետանց	-	-	217,124	176	217,300
– ավելի քան 180 օր ժամկետանց	-	-	1,070,210	923	1,071,133
Ընդամենը համախառն գյուղատնտեսական վարկեր	19,299,198	1,055,009	1,287,334	2,209	21,643,750
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ	(168,193)	(267,807)	(848,292)	-	(1,284,292)
Ընդամենը զուտ գյուղատնտեսական վարկեր	19,131,005	787,202	439,042	2,209	20,359,458
Սպառողական վարկեր					
– ոչ ժամկետանց	6,829,158	246,491	-	1,367	7,077,016
– մինչև 30 օր ժամկետանց	50,589	20,919	-	-	71,508
– 31-90 օր ժամկետանց	-	42,903	-	-	42,903
– 91-180 օր ժամկետանց	-	-	56,933	-	56,933
– ավելի քան 180 օր ժամկետանց	-	-	339,050	425	339,475
Ընդամենը համախառն սպառողական վարկեր	6,879,747	310,313	395,983	1,792	7,587,835
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ	(69,944)	(86,616)	(273,856)	-	(430,416)
Ընդամենը զուտ սպառողական վարկեր	6,809,803	223,697	122,127	1,792	7,157,419

	1-ին փուլ հազ. դրամ	2-րդ փուլ հազ. դրամ	3-րդ փուլ հազ. դրամ	Ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված հազ. դրամ	Ընդամենը վարկեր հազ. դրամ
Ոսկու գրավով վարկեր					
– ոչ ժամկետանց	978,864	11,558	-	-	990,422
– մինչև 30 օր ժամկետանց	5,656	222	-	-	5,878
– 31-90 օր ժամկետանց	-	2,761	1,754	-	4,515
– 91-180 օր ժամկետանց	-	-	4,488	-	4,488
– ավելի քան 180 օր ժամկետանց	-	-	63,675	272	63,947
Ընդամենը համախառն ոսկու գրավով վարկեր	984,520	14,541	69,917	272	1,069,250
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ	(698)	(282)	(16,620)	-	(17,600)
Ընդամենը գուտ ոսկու գրավով վարկեր	983,822	14,259	53,297	272	1,051,650
Անձնակազմին տրված վարկեր					
– ոչ ժամկետանց	163,033	14,546	-	-	177,579
– մինչև 30 օր ժամկետանց	3,575	-	-	-	3,575
– 91-180 օր ժամկետանց	-	-	1,768	-	1,768
– ավելի քան 180 օր ժամկետանց	-	-	12,087	-	12,087
Ընդամենը համախառն անձնակազմին տրված վարկեր	166,608	14,546	13,855	-	195,009
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ	(1,600)	(5,331)	(12,374)	-	(19,305)
Ընդամենը գուտ անձնակազմին տրված վարկեր	165,008	9,215	1,481	-	175,704
Ընդամենը համախառն վարկեր հաճախորդներին	28,260,619	1,460,740	1,869,096	5,021	31,595,476
Ընդամենը ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ հաճախորդներին տրված վարկերի գծով	(251,818)	(376,984)	(1,225,368)	-	(1,854,170)
Ընդամենը գուտ վարկեր հաճախորդներին	28,008,801	1,083,756	643,728	5,021	29,741,306

(բ) Գրավի վերլուծություն

Հաճախորդի ընդհանուր վարկունակությունը վարկի որակի առավել կարևոր ցուցանիշն է: Այնուամենայնիվ, գրավը լրացուցիչ ապահովություն է տրամադրում, և Կազմակերպությունը որպես կանոն գրավ է պահանջում է վարկառուներից:

Իրավաբանական անձանց տրված վարկերը հիմնականում ապահովված են անշարժ գույքով և ֆիզիկական անձանց անձնական երաշխավորություններով:

Գյուղատնտեսական վարկերը ապահովված են անձնական երաշխավորություններով: Ոսկու գրավով վարկերը ապահովված են ոսկով: Սպառողական վարկերի կազմում ներառված վերանորոգման վարկերն ապահովված են անշարժ գույքով: Սպառողական վարկերն ապահովված են անձնական երաշխավորություններով կամ գրավով ապահովված չեն:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն 2025թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 3-րդ փուլ և որպես ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված դասված՝ հաճախորդներին տրված վարկերի համար որպես ապահովություն ծառայող գրավի վերաբերյալ: Գրավի իրական արժեքը գնահատվել է հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

	2025թ. հազ. դրամ	2024թ. հազ. դրամ
Ոսկի	15,896	53,570
Անշարժ գույք	200	3,379
Այլ գրավ	533	485
Ձեռք բերված ապրանքներ	200	385
Գրավով չապահովված	530,760	590,930
Ընդամենը 3-րդ փուլ դասված՝ հաճախորդներին տրված վարկեր	547,589	648,749

(գ) Գրավադրված ակտիվներ

Հաճախորդներին տրված վարկերը գրավադրված չեն վարկերի և փոխառությունների դիմաց (2024թ-ին չեն եղել վարկերի և փոխառությունների դիմաց գրավադրված հաճախորդներին տրված վարկեր) (տես Ծանոթագրություն 18):

(դ) Վարկային պորտֆելի աշխարհագրական և ըստ տնտեսության ճյուղերի վերլուծություն

Վարկերը տրամադրվել են Հայաստանի Հանրապետությունում գտնվող հաճախորդներին, որոնք իրենց գործունեությունն իրականացնում են տնտեսության ստորև ներկայացված ճյուղերում, ֆիզիկական անձանց տրված վարկերի համարը տնտեսության ճյուղեր որոշվել է հիմք ընդունելով վարկի նպատակը տրամադրման պահին:

	2025թ. հազ. դրամ	2024թ. հազ. դրամ
Գյուղատնտեսություն	20,925,540	21,520,699
Առևտուր	648,736	760,886
Մանրի արդյունաբերություն	46,432	122,658
Թեթև արդյունաբերություն	14,366	60,347
Այլ	291,397	278,792
Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր՝ բացառությամբ գյուղատնտեսական վարկերի	11,571,172	8,852,094
Ընդամենը համախառն վարկեր հաճախորդներին	33,497,643	31,595,476
Պարտքային կորստի պահուստ	(1,600,011)	(1,854,170)
Ընդամենը զուտ վարկեր հաճախորդներին	31,897,632	29,741,306

(ե) Պարտքային ռիսկին ենթարկվածություն

2025թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Կազմակերպությունը չունի որևէ վարկառու կամ կապակցված վարկառուների խմբեր (2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այդպիսի վարկառուներ չկային), որոնց վարկերի զուտ մնացորդները գերազանցում են Կազմակերպության սեփական կապիտալի 10%-ը:

(զ) Վարկերի մարման ժամկետներ

Վարկային պորտֆելը կազմող վարկերի մարման ժամկետների վերլուծությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 21-ի (դ) կետում, որտեղ արտացոլված է հաշվետու ամսաթվից մինչև պայմանագրով նախատեսված վարկերի մարման ժամկետը մնացած ժամանակահատվածը:

14 Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր

	2025թ. հազ. դրամ	2024թ. հազ. դրամ
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր		
Հայաստանի Հանրապետության պետական պարտատոմսեր՝		
BB- վարկանիշով	1,233,985	1,757,036
Կորպորատիվ պարտատոմսեր		
– BB- վարկանիշով	200,279	401,380
– վարկանիշ չունեցող	405,099	204,022
Ընդամենը համախառն ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	1,839,363	2,362,438
Պարտքային կորստի պահուստ	(8,814)	(11,991)
Ընդամենը գույտ ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	1,830,549	2,350,447

Վարկանիշները հիմնված են «Standard & Poor's» վարկանիշային գործակալության վարկանիշների վրա: Այլ գործակալությունների կողմից տրված վարկանիշները փոխարկվում են «Standard & Poor's»-ի համարժեք վարկանիշների:

Ղեկավարության գնահատմամբ 2025թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ վարկանիշ չունեցող գործիքների վարկանիշը մոտավորապես համապատասխանում է «Standard & Poor's» վարկանիշային գործակալության B+ վարկանիշին:

Ներդրումային արժեթղթերն ամբողջությամբ դասված են 1-ին փուլ և չափվում են ամորտիզացված արժեքով 2025թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է ներդրումային արժեթղթերի ընդհանուր գումարի տարեսկզբի և տարեվերջի մնացորդների համադրումը 2025թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2024թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

հազ. դրամ	2025թ. 1-ին փուլ	2024թ. 1-ին փուլ
Ներդրումային արժեթղթեր		
Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	2,362,438	1,420,654
Ջեռք բերված նոր ակտիվներ	506,012	1,901,056
Մարված ակտիվներ	(1,070,000)	(1,010,000)
Ստացված տոկոսներ	(163,536)	(134,187)
Հաշվեգրված տոկոսներ	204,449	184,915
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,839,363	2,362,438

15 Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ

հազ. դրամ	Շենքեր	Ավտոմե- քենաներ	Հաղորդակ- ցության սարքավո- րումներ և համակար- գիչներ	Գրասենյա- կային սարքավո- րումներ և տնտեսա- կան գույք	Համա- կարգչային ծրագրեր	Այլ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք							
Մնացորդը 2025թ.							
հունվարի 1-ի դրությամբ	459,489	149,797	284,966	76,744	178,236	71,007	1,220,239
Ավելացումներ	-	81,500	11,236	12,558	31,850	11,445	148,589
Օտարումներ	-	(45,471)	(18,717)	(5,968)	(7,253)	-	(77,409)
Մնացորդը 2025թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	459,489	185,826	277,485	83,334	202,833	82,452	1,291,419
Մաշվածություն և ամորտիզացիա							
Մնացորդը 2025թ.							
հունվարի 1-ի դրությամբ	(312,311)	(94,903)	(218,546)	(63,246)	(156,519)	(32,110)	(877,635)
Տարվա մաշվածություն և ամորտիզացիա	(22,976)	(17,448)	(16,957)	(6,314)	(33,357)	(9,774)	(106,826)
Օտարումներ	-	45,471	17,669	963	1,415	5,852	71,370
Մնացորդը 2025թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	(335,287)	(66,880)	(217,834)	(68,597)	(188,461)	(36,032)	(913,091)
Հաշվեկշռային արժեք 2025թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	124,202	118,946	59,651	14,737	14,372	46,420	378,328
Սկզբնական արժեք							
Մնացորդը 2024թ.							
հունվարի 1-ի դրությամբ	457,424	132,020	346,655	79,252	151,801	84,929	1,252,081
Ավելացումներ	2,065	17,777	16,285	4,089	32,770	8,050	81,036
Օտարումներ	-	-	(77,974)	(6,597)	(6,335)	(21,972)	(112,878)
Մնացորդը 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	459,489	149,797	284,966	76,744	178,236	71,007	1,220,239
Մաշվածություն և ամորտիզացիա							
Մնացորդը 2024թ.							
հունվարի 1-ի դրությամբ	(289,386)	(82,029)	(265,886)	(62,473)	(131,014)	(40,374)	(871,162)
Տարվա մաշվածություն և ամորտիզացիա	(22,925)	(12,874)	(30,499)	(6,587)	(30,323)	(9,255)	(112,463)
Օտարումներ	-	-	77,839	5,814	4,818	17,519	105,990
Մնացորդը 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	(312,311)	(94,903)	(218,546)	(63,246)	(156,519)	(32,110)	(877,635)
Հաշվեկշռային արժեք 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	147,178	54,894	66,420	13,498	21,717	38,897	342,604

2025թ-ին չեն եղել հիմնական միջոցների ձեռքբերմանը կամ կառուցմանը վերաբերող կապիտալացված փոխառության ծախսումներ (2024թ-ին այդպիսի ծախսումներ չեն եղել):

16 Վարձակալություն

Կազմակերպությունը վարձակալում է ակտիվներ, մասնավորապես, գլխամասային գրասենյակի և մասնաճյուղերի տարածքները, որոնց վարձակալության ժամկետը կազմում է 10 տարի:

Ստորև ներկայացված է այն վարձակալությունների վերաբերյալ տեղեկատվությունը, որոնց շրջանակում Կազմակերպությունը հանդես է գալիս որպես վարձակալ:

(ա) Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ

	2025թ. հազ. դրամ	2024թ. հազ. դրամ
Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	320,904	372,321
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվների ավելացումներ և վերափոխումներ	102,628	172,244
Տարվա մաշվածության գումար	(116,448)	(132,978)
Ավարտված վարձակալության պայմանագրեր	(16,276)	(90,683)
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	290,808	320,904

(բ) Շահույթում կամ վնասում ճանաչված գումարներ

	2025թ. հազ. դրամ	2024թ. հազ. դրամ
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվների մաշվածություն	116,448	132,978
Վարձակալության գծով պարտավորությունների գծով տոկոսներ	37,185	43,578
Կարճաժամկետ վարձակալություններին վերաբերող ծախսեր	109,106	106,573

(գ) Դրամական հոսքերի մասին հաշվետվությունում ճանաչված գումարներ

	2025թ. հազ. դրամ	2024թ. հազ. դրամ
Ընդամենը դրամական միջոցների արտահոսք վարձակալության գծով	137,770	177,176
Կարճաժամկետ վարձակալություններ՝ ներառված «Այլ ընդհանուր վարչական ծախսերի վճարումներ» հոդվածում	109,106	106,573

(դ) Պարտավորությունների և ֆինանսավորման գործունեությունից առաջացող դրամական հոսքերի փոփոխությունների համադրում

	2025թ. հազ. դրամ	2024թ. հազ. դրամ
Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	341,244	421,518
Ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքերի հետ կապված փոփոխություններ		
Վճարումներ	(100,585)	(133,598)
Ընդամենը ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքերի հետ կապված փոփոխություններ	(100,585)	(133,598)
Այլ փոփոխություններ		
Վարձակալության գծով պարտավորությունների ավելացումներ և վերափոխումներ	102,628	172,244
Տոկոսային ծախս	37,185	43,578
Վճարված տոկոսներ	(37,185)	(43,578)
Ավարտված վարձակալության պայմանագրեր	(22,267)	(118,920)
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	321,020	341,244

17 Այլ ակտիվներ

	2025թ. հազ. դրամ	2024թ. հազ. դրամ
Դերիտորական պարտքեր, համախառն գումար	63,352	41,959
Պարտքային կորստի պահուստ	(10,773)	(1,536)
Ընդամենը այլ ֆինանսական ակտիվներ	52,579	40,423
Կանխավճարներ	39,793	53,638
Պաշարներ	14,458	12,629
Հետաձգված աշխատակիցների հատուցումներ	9,606	20,341
Բռնագանձված ակտիվներ	5,072	5,915
Ընդամենը այլ ոչ ֆինանսական ակտիվներ	68,929	92,523
Ընդամենը այլ ակտիվներ	121,508	132,946

Այլ ֆինանսական ակտիվներն ամբողջությամբ դասված են 1-ին փուլ և չափվում են ամորտիզացված արժեքով 2025թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

18 Վարկեր և փոխառություններ

Այս ծանոթագրությունում ներկայացված է տեղեկատվություն ամորտիզացված արժեքով չափվող Կազմակերպության տոկոսակիր վարկերի և փոխառությունների պայմանագրային պայմանների վերաբերյալ: Տոկոսադրույքի, արժույթային և իրացվելիության ռիսկերին Կազմակերպության ենթարկվածության վերաբերյալ առավել մանրամասն տեղեկատվությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 21-ի (դ) կետում:

	2025թ. հազ. դրամ	2024թ. հազ. դրամ
Գրավով չապահովված փոխառություններ բաժնետիրոջից	2,104,822	2,105,031
Ընդամենը վարկեր և փոխառություններ	2,104,822	2,105,031

(ա) Պայմանները և մարման ժամանակացույցը

Ստորև ներկայացված են վարկերի և փոխառությունների պայմանները:

հազ. դրամ				31 դեկտեմբերի 2025թ.		31 դեկտեմբերի 2024թ.	
	Արժույթ	Անվանակ. տոկոսադր.	Մարման տարի	Անվանակ. արժեք	Հաշվեկշռ. արժեք	Անվանակ. արժեք	Հաշվեկշռ. արժեք
Գրավով չապահովված փոխառություններ բաժնետիրոջից	ՀՀ դրամ	10%	2028	2,104,822	2,104,822	-	-
Գրավով չապահովված փոխառություններ բաժնետիրոջից	ՀՀ դրամ	10%	2025	-	-	2,105,031	2,105,031
Ընդամենը տոկոսակիր պարտավորություններ				2,104,822	2,104,822	2,105,031	2,105,031

(բ) Պարտավորությունների և ֆինանսավորման գործունեությունից առաջացող դրամական հոսքերի փոփոխությունների համադրում

	2025թ. հազ. դրամ	2024թ. հազ. դրամ
Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	2,105,031	3,090,041
Ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքերի հետ կապված փոփոխություններ		
Վճարված	-	(946,334)
Ընդամենը ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքերի հետ կապված փոփոխություններ	-	(946,334)
Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխությունների ազդեցությունը		
	-	(26,392)
Տոկոսային ծախս	200,931	222,646
Վճարված տոկոսներ	(201,140)	(234,930)
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2,104,822	2,105,031

19 Այլ պարտավորություններ

	2025թ. հազ. դրամ	2024թ. հազ. դրամ
Ծառայությունների և ապրանքների համար վճարվելիք գումարներ	54,828	39,769
Ընդամենը այլ ֆինանսական պարտավորություններ	54,828	39,769
Վճարվելիք պարգևավճարներ	119,242	186,611
Չօգտագործված արձակուրդի պահուստ	123,009	184,755
Վարկերի տրամադրման վճարների գծով պահուստ	76,557	60,850
Վճարվելիք հարկեր՝ բացառությամբ շահութահարկի	50,742	27,988
Աշխատակիցներին վճարվելիք աշխատավարձ	640	-
Այլ պարտավորություններ	4,353	882
Ընդամենը այլ ֆինանսական պարտավորություններ	374,543	461,086
Ընդամենը այլ պարտավորություններ	429,371	500,855

20 Բաժնետիրական կապիտալ և պահուստներ

(ա) Թողարկված կապիտալ և էմիսիոն եկամուտ

Հայտարարված, թողարկված և շրջանառության մեջ գտնվող բաժնետիրական կապիտալը բաղկացած է 17,225 սովորական բաժնետոմսից (2024թ-ին՝ 17,225 սովորական բաժնետոմսից): Բոլոր բաժնետոմսերի անվանական արժեքը կազմում է 200,000 դրամ (2024թ-ին՝ 200,000 դրամ):

Սովորական բաժնետոմսերի սեփականատերերն իրավունք ունեն ստանալ ժամանակ առ ժամանակ հայտարարվող շահաբաժինները և քվեարկել Կազմակերպության բաժնետերերի տարեկան ընդհանուր ժողովներում՝ մեկ բաժնետոմս՝ մեկ ձայն սկզբունքով:

(բ) Շահաբաժիններ

Վճարման ենթական շահաբաժինները սահմանափակվում են Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված Կազմակերպության չբաշխված շահույթի առավելագույն չափով:

2025թ. ընթացքում Կազմակերպությունը հայտարարել է 950,000 հազար դրամ գումարով շահաբաժիններ, որից շահաբաժիններ չեն վճարել 2025թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ (2024թ-ին հայտարարվել էին 850,000 հազար դրամ գումարով շահաբաժիններ, որից շահաբաժիններ չէին վճարել 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ): 2024թ-ին հայտարարված շահաբաժիններն ամբողջությամբ վճարվել են 2025թ-ին: Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող շահաբաժինները կազմել են 55,152 դրամ (2024թ-ին՝ 49,347 դրամ):

21 Ռիսկերի կառավարում

Ռիսկերի կառավարումը հիմնարար նշանակություն ունի վարկավորման գործունեության համար և հանդիսանում է Կազմակերպության գործառնությունների կարևոր տարրը: Շուկայական, պարտքային և իրացվելիության ռիսկերն այն հիմնական ռիսկերն են, որոնց ենթարկվում է Կազմակերպությունը:

(ա) Ռիսկերի կառավարման քաղաքականություն և ընթացակարգեր

Ռիսկերի կառավարման քաղաքականության նպատակն է բացահայտել, վերլուծել և կառավարել այն ռիսկերը, որոնց ենթարկվում է Կազմակերպությունը, սահմանել ռիսկերի համապատասխան սահմանաչափեր և հսկողության մեխանիզմներ, ինչպես նաև անընդհատ հսկել ռիսկերի մակարդակները և դրանց համապատասխանությունը սահմանված սահմանաչափերին: Ռիսկերի կառավարման քաղաքականությունը և ընթացակարգերը կանոնավոր կերպով վերանայվում են՝ շուկայական պայմանների, առաջարկվող պրոդուկտների ու ծառայությունների փոփոխությունները և ընդունված լավագույն պրակտիկան արտացոլելու նպատակով:

Տնօրենների խորհուրդը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման համակարգի աշխատանքի, առանցքային ռիսկերի կառավարման գործընթացի հսկողության, ռիսկերի կառավարման քաղաքականության ու ընթացակարգերի վերանայման և խոշոր գործարքների հաստատման համար:

Ղեկավարությունը պատասխանատու է ռիսկերի մեղմմանն ուղղված միջոցառումների հսկողության և իրականացման և ռիսկերի համար սահմանված սահմանաչափերում Կազմակերպության գործունեության իրականացումն ապահովելու համար:

Պարտքային, շուկայական և իրացվելիության ռիսկերը թե՛ պորտֆելի և թե՛ առանձին գործառնությունների մակարդակով կառավարվում և վերահսկվում են Վարկային կոմիտեների համակարգի, Գործառնությունների բաժնի ղեկավարների, Ֆինանսական մենեջերի և Ֆինանսական տնօրենի կողմից: Որոշումների կայացմանը գործընթացի արդյունավետությունը բարձրացնելու նպատակով՝ ղեկավարությունը ստեղծել է վարկային կոմիտեների հիերարխիա՝ կախված ռիսկին ենթարկվածության տեսակից և չափից:

Կազմակերպության ներքին փաստաթղթերի համաձայն՝ ներքին աուդիտի բաժինը հաճախ պատրաստում են Կազմակերպության նշանակալի ռիսկերի կառավարմանն անդրադարձող հաշվետվություններ: Հաշվետվությունները ներառում են դիտարկումներ Կազմակերպության ընթացակարգերի և մեթոդաբանության արդյունավետության գնահատման վերաբերյալ և առաջարկություններ դրանց բարելավման ուղղությամբ:

Ռիսկի թե՛ արտաքին և թե՛ ներքին գործոնները բացահայտվում և կառավարվում են Կազմակերպության ներսում: Կազմակերպությունը հատուկ ուշադրություն է դարձնում ռիսկի բոլոր գործոնների բացահայտմանը և ռիսկերի մեղմմանն ուղղված ընթացիկ միջոցառումների նպատակահարմարության որոշմանը:

(բ) Պարտքային ռիսկ

Պարտքային ռիսկը ֆինանսական վնաս կրելու ռիսկն է, երբ հաճախորդը կամ ֆինանսական գործիքի պայմանագրի կողմը չի կատարում իր պայմանագրային պարտականությունները: Կազմակերպությունում գործում են պարտքային ռիսկին ենթարկվածությունը կառավարող քաղաքականությունը և ընթացակարգեր (թե՛ ճանաչված ֆինանսական ակտիվների և թե՛ չճանաչված պայմանագրային հանձնառությունների համար), ներառյալ պորտֆելի գծով ռիսկի կենտրոնացումը սահմանափակելու վերաբերյալ ուղեցույցները և Վարկային կոմիտեի ստեղծումը՝ պարտքային ռիսկն ակտիվորեն վերահսկելու նպատակով: Պարտքային ռիսկի կառավարման քաղաքականությունն ուսումնասիրվում և հաստատվում է ղեկավարության կողմից:

Պարտքային ռիսկի կառավարման քաղաքականությունը սահմանում է՝

- վարկային դիմումների ուսումնասիրման և հաստատման ընթացակարգերը,
- վարկառուների վճարունակության գնահատման մեթոդաբանությունը,
- պայմանագրի կողմերի, թողարկողների և ապահովագրական ընկերությունների վճարունակության գնահատման մեթոդաբանությունը,
- գրավի գնահատման մեթոդաբանությունը,
- վարկերի փաստաթղթավորման պահանջները,
- վարկերի և այլ գործիքների, որոնց գծով Կազմակերպությունը ենթարկվում է պարտքային ռիսկի, շարունակական հսկողության ընթացակարգերը:

Պարտքային ռիսկին ենթարկվածության առավելագույն չափը, որպես կանոն, արտացոլվում է ֆինանսական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքներում՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում և չճանաչված պայմանագրային հանձնառությունների գումարներում: Ակտիվների և պարտավորությունների հնարավոր հաշվանցումն էական ազդեցություն չունի պոտենցիալ վարկային ռիսկի նվազեցման վրա:

Որպես կանոն գրավ չի պահանջվում ածանցյալ բանկերին մնացորդների համար: Հաճախորդներին տրված վարկերի գրավի վերադրությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 13-ի (բ) կետում:

Պարտքային ռիսկ. ակնկալվող պարտքային կորստների գումարները

Արժեզրկման գնահատման համար օգտագործվող ելակետային տվյալներ, ենթադրություններ և մեթոդներ

Տես հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը Ծանոթագրություն 4 (ե) (iv) կետում:

Պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Կազմակերպությունը գնահատում է, արդյոք տեղի է ունեցել պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ սկզբնական ճանաչումից ի վեր: Որոշելու համար, թե արդյոք ֆինանսական գործիքի գծով պարտագանցման ռիսկը նշանակալիորեն աճել է սկզբնական ճանաչումից ի վեր, Կազմակերպությունը դիտարկում է ողջամիտ և հիմնավորվող տեղեկատվությունը, որը տեղին է և հասանելի առանց անհարկի ծախսումների կամ ջանքերի: Գնահատումը ներառում է քանակական և որակական տվյալները՝ Կազմակերպության անցյալ ժամանակաշրջանների փորձի և փորձագետների գնահատումների հիման վրա: Կազմակերպությունը համարում է, որ հաճախորդներին տրված վարկերի գծով տեղի է ունենում պարտքային ռիսկի նշանակալի ոչ ուշ, քան այն ժամանակ, երբ վարկերը դառնում են ավելի քան 30 օր ժամկետանց: Ժամկետանց օրերը որոշվում են՝ հաշվելով օրերի քանակը, որոնք անցել են այն ամենավաղ ասաթվից ի վեր, որին վճարումն ամբողջությամբ չի ստացվել: Վճարման ժամկետները որոշվում են առանց հաշվի առնելու արտոնյալ ժամկետը, որին վարկառուն կարող է իրավունք ունենալ:

Պարտքային ռիսկի աճը գնահատելիս Կազմակերպությունը դիտարկում է նաև հետևյալ գործոնները՝

- տվյալ վարկառուի կողմից Հայաստանի այլ ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված վարկերի ավելի քան 90 օր ժամկետանց լինելը,
- վարկառուի ֆինանսական դժվարությունները,
- վարկի պայմանների վերանայումը վարկառուի ֆինանսական վիճակի վատթարացման պատճառով,
- գյուղատնտեսական ռիսկերի աճ:

Եթե կան ապացույցներ, որ այլևս տեղի չի ունենում պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ սկզբնական ճանաչումից ի վեր, գործիքի գծով պարտքային կորուստը կրկին չափվում որպես 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստ:

Պարտագանցման տեղի ունենալու հավանականության ժամկետային կառուցվածքի ստեղծում

Ժամկետանց օրերն օգտագործվում են որպես հիմնական ելակետային տվյալներ պարտքային ռիսկին ենթարկվող ֆինանսական գործիքների գծով պարտագանցման տեղի ունենալու հավանականության ժամկետային կառուցվածքը ստեղծելիս միգրացիայի մատրիցների Մարկովի մոդելում: Միգրացիայի մատրիցները կառուցվում են նախորդ 36 ամիսների տվյալների հիման վրա:

Պարտագանցման սահմանում

Կազմակերպությունը համարում է, որ ֆինանսական ակտիվի գծով տեղի է ունեցել պարտագանցում, եթե՝

- հավանական չէ, որ վարկառուն ամբողջությամբ կկատարի Կազմակերպության նկատմամբ ստանձնած իր վարկային պարտավորությունները, եթե Կազմակերպությունը չձեռնարկի այնպիսի գործողություններ, ինչպիսին գրավի իրացումն է (առկայության դեպքում),
- Կազմակերպության նկատմամբ վարկառուի վարկային պարտավորություններից որևէ մեկն ավելի քան 90 օր ժամկետանց է,
- հավանական է դառնում, որ ակտիվի պայմանները կվերանայվեն վարկառուի սնանկության արդյունքում՝ վարկային պարտավորությունները կատարելու վարկառուի անկարողության պատճառով:

Ապագայում տեղեկատվության ներառում

Ակնկալվող պարտքային կորուստները չափելու համար օգտագործվող տեղեկատվությունը ներառում է ֆինանսադրամային ոլորտի իրավասու մարմինների կողմից հրապարակված տնտեսական տվյալների կանխատեսումները: Վերլուծության արդյունքում Կազմակերպությունը հայտնաբերել է կայուն կորելյացիա ՀՀ դրամ/ԱՄՆ դոլարի փոխարժեքի և վարկային պորտֆելի պարտագանցման պատմական դրույքների միջև: Հարաբերությունները ստուգվում են ռեգրեսիոն վերլուծության միջոցով: Ինչպես հիմնական մակրոտնտեսական ցուցանիշի, այնպես էլ պարտագանցման պատմական դրույքների համար օգտագործվել են միջին տարեկան դրույքները:

Կազմակերպությունը մակրոտնտեսական տվյալների կանխատեսումները ստանում է երրորդ կողմ հանդիսացող աղբյուրից (Արժույթի միջազգային հիմնադրամ): Կազմակերպության Պարտքային ռիսկի կառավարման բաժնի փորձագետները որոշում են տարբեր սցենարներին վերագրելի կշիռները:

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված են ակնկալվող պարտքային կորուստների հաշվարկների սցենարներից յուրաքանչյուրում օգտագործված հիմնական մակրոտնտեսական ցուցանիշները/ենթադրությունները 2025թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	ԱՊԿ սցենար	Որոշված հավանականություն, %	2026թ.	2027թ.
Հիմնական գործոններ				
ՀՀ դրամ/ԱՄՆ դոլար փոխարժեք				
	Լավատեսական	20%	349.7	351.6
	Բազային	50%	400.4	402.3
	Վատատեսական	30%	451.1	453.0

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված են ակնկալվող պարտքային կորուստների հաշվարկների սցենարներից յուրաքանչյուրում օգտագործված հիմնական մակրոտնտեսական ցուցանիշները/ենթադրությունները 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	ԱՊԿ սցենար	Որոշված հավանականություն, %	2025թ.	2026թ.
Հիմնական գործոններ				
ՀՀ դրամ/ԱՄՆ դոլար փոխարժեք				
	Լավատեսական	20%	357.7	379.3
	Բազային	50%	404.4	426.0
	Վատատեսական	30%	451.2	472.8

Վերափոխված ֆինանսական ակտիվներ

Վարկի պայմանագրային պայմանները կարող են վերափոխվել մի շարք պատճառներից ելնելով, ներառյալ շուկայական պայմանների փոփոխությունը, հաճախորդների պահպանումը և այլ գործոնները, որոնք կապված չեն հաճախորդի վճարունակության ներկայիս կամ հնարավոր վատթարացման հետ: Գոյություն ունեցող վարկը, որի պայմանները վերափոխվել են, կարող է ապաճանաչվել, և վերաբանակցված վարկը կարող է ճանաչվել որպես նոր վարկ իրական արժեքով՝ Ծանոթագրություն 4 (ե) (iii) կետում ներկայացված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության համաձայն:

Եթե ֆինանսական ակտիվի պայմանները վերափոխվում են, և վերափոխումը չի հանգեցնում ապաճանաչման, որոշելու համար, թե արդյոք տեղի է ունեցել պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ, համեմատվում են՝

- պարտագանգման տեղի ունենալու հավանականությունը ֆինանսական գործիքի գործողության մնացած ժամկետի ընթացքում հաշվետու ամսաթվի դրությամբ՝ ելնելով վերափոխված պայմաններից,
- պարտագանգման տեղի ունենալու հավանականությունը ֆինանսական գործիքի գործողության մնացած ժամկետի ընթացքում, որը գնահատվում է սկզբնական ճանաչման պահին առկա տվյալների և սկզբնական պայմանագրային պայմանների հիման վրա:

Եթե վերափոխումը հանգեցնում է ապաճանաչման, ճանաչվում է նոր վարկ և դասվում 1-ին փուլին (ենթադրելով, որ այն պարտքային առումով արժեզրկված չէ այդ պահին):

Պայմանների վերանայումը սովորաբար ներառում է մարման ժամկետի երկարաձգումը և տոկոսների վճարման ժամկետների փոփոխությունը:

Ակնկալվող պարտքային կորուստների չափում

Ակնկալվող պարտքային կորուստները չափելիս որպես առանցքային ելակետային տվյալներ հանդես են գալիս հետևյալ փոփոխականների ժամկետային կառուցվածքները.

- պարտազանցման հավանականությունը,
- կորուստը պարտազանցման դեպքում,
- պարտքի գումարը պարտազանցման պահին:

1-ին փուլի գործիքների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները հաշվարկվում են բազմապատկելով 12-ամսյա պարտազանցման հավանականությունը պարտազանցման դեպքում առաջացող կորստի գումարով և պարտքի գումարով պարտազանցման պահին: Ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստները հաշվարկվում են բազմապատկելով ամբողջ ժամկետի համար պարտազանցման հավանականությունը պարտազանցման դեպքում առաջացող կորստի գումարով և պարտքի գումարով պարտազանցման պահին:

Կազմակերպությունը գնահատում է պարտազանցման դեպքում առաջացող կորուստը հիմք ընդունելով պարտականությունները չկատարած պայմանագրային կողմերին ներկայացված պահանջների արդյունքում միջոցների վերադարձման ցուցանիշների վերաբերյալ տեղեկատվությունը կամ գրավի արժեքը:

Պարտքի գումարը պարտազանցման պահին իրենից ներկայացնում է պարտքի ակնկալվող գումարը պարտազանցման դեպքում: Կազմակերպությունը պարտազանցման պահին պարտքի գումարը հաշվարկում է հիմք ընդունելով պայմանագրային կողմի պարտքի ընթացիկ գումարը և պայմանագրով թույլատրվող և մաշվածության արդյունքում այդ գումարի հնարավոր փոփոխությունները: Ֆինանսական ակտիվի համար պարտքի գումարը պարտազանցման պահին իրենից ներկայացնում է վերջինիս համախառն հաշվեկշռային արժեքը պարտազանցման պահին:

Ինչպես նշված է վերը և պայմանով, որ 1-ին փուլի ֆինանսական ակտիվների համար առավելագույնս կօգտագործվի պարտազանցման հավանականության 12-ամսյա ցուցանիշը, Կազմակերպությունն ակնկալվող պարտքային կորուստները չափում է հաշվի առնելով պարտազանցման ռիսկն այն առավելագույն պայմանագրային ժամանակահատվածում (ներառյալ երկարաձգման բոլոր հնարավորությունները վարկառուի համար), որի ընթացքում այն ենթարկվում է պարտքային ռիսկին, եթե նույնիսկ Կազմակերպությունը դիտարկում է ավելի երկար ժամանակահատված պարտքային ռիսկի կառավարման նպատակների համար: Առավելագույն պայմանագրային ժամանակահատվածը տևում է մինչև այն ամսաթիվը, երբ Կազմակերպությունն իրավունք ունի պահանջել փոխառվության մարումը կամ դադարեցնել փոխառվության հանձնառությունը կամ երաշխավորությունը:

Պարտքային ռիսկի նմանատիպ բնութագրեր ունեցող վարկերի պորտֆելի համար Կազմակերպությունն ակնկալվող պարտքային կորուստները չափում է խմբային հիմունքով: Այդ բնութագրերը ներառում են՝

- սեզմնտը,
- արժույթը,
- տեսակը,
- գրավը:

Ակնկալվող պարտքային կորուստների խմբային հիմունքով գնահատման ենթակա պորտֆելը բաժանվում է 7 հիմնական սեզմենտի՝ գլուղատնտեսական վարկեր, բիզնես վարկեր, գրավով ապահովված սպառողական վարկեր, գրավով չապահովված սպառողական վարկեր, աշխատավարձով ապահովված սպառողական վարկեր, ոսկու գրավով վարկեր, անձնակազմին տրված վարկեր: Նույն սեզմենտներն օգտագործվել են 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

Խմբավորումները պետք է կանոնավոր հիմունքով վերանայվեն՝ առանձին խմբերի շրջանակում պարտքային ռիսկին ենթարկվող ֆինանսական գործիքների միատեսակ լինելն ապահովելու համար:

Այն պորտֆելների համար, որոնց վերաբերյալ Կազմակերպությունն ունի անցյալ ժամանակաշրջանների սահմանափակ տվյալներ, ներքին աղբյուրներից հասանելի տեղեկատվությունը լրացնելու համար օգտագործվում է արտաքին աղբյուրներից ստացված ուղենիշային տեղեկատվությունը: Ստորև ներկայացված են այն պորտֆելները, որոնց համար արտաքին աղբյուրներից ստացված ուղենիշային տեղեկատվությունն օգտագործվել է որպես նշանակալի ելակետային տվյալ ակնկալվող պարտքային կորուստները չափելիս:

	Պարտքային ռիսկին ենթարկվա- ծությունը առ 31 դեկտեմբերի 2025թ.	Պարտքային ռիսկին ենթարկվա- ծությունը առ 31 դեկտեմբերի 2024թ.	Օգտագործված արտաքին աղբյուրներից ստացված ուղենիշային տեղեկատվություն	
			Պարտազանցման հավանականություն	Կորուստը պարտազանցման դեպքում
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	1,868,129	910,354	«S&P»-ի պարտազանցման հաշվետվություն	«Moody's»-ի պարտքի վերադարձի վերլուծության հաշվետվություն
Բանկերում տեղաբաշխված միջոցներ	1,823,318	1,329,250	«S&P»-ի պարտազանցման հաշվետվություն	«Moody's»-ի պարտքի վերադարձի վերլուծության հաշվետվություն
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	1,839,363	2,362,438	«S&P»-ի պարտազանցման հաշվետվություն	«Moody's»-ի պարտքի վերադարձի վերլուծության հաշվետվություն

Պարտքային ռիսկի կենտրոնացում

Պարտքային ռիսկին առավելագույն ենթարկվածությունը որպես կանոն արտացոլվում է ֆինանսական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքներում՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում և չհանաչված պայմանագրային հանձնառություններում: Ակտիվների և պարտավորությունների հնարավոր հաշվանցումն էական ազդեցություն չունի պոտենցիալ պարտքային ռիսկի նվազեցման վրա:

Ստորև ներկայացված է ֆինանսական ակտիվների գծով պարտքային ռիսկին առավելագույն ենթարկվածությունը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

	2025թ. հազ. դրամ	2024թ. հազ. դրամ
ԱԿՏԻՎՆԵՐ		
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	1,868,129	910,354
Բանկերում տեղաբաշխված միջոցներ	1,818,727	1,321,153
Հաճախորդներին տրված վարկեր	31,897,632	29,741,306
Ներդրումային արժեթղթեր	1,830,549	2,350,447
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	52,579	40,423
Ընդհանուր առավելագույն ենթարկվածությունը պարտքային ռիսկին	37,467,616	34,363,683

(գ) Շուկայական ռիսկ

Շուկայական ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ ապագա դրամական հոսքերի տատանման ռիսկն է շուկայական գների փոփոխությունների հետևանքով: Շուկայական ռիսկը ներառում է արժույթային, տոկոսադրույքի և այլ գնային ռիսկերը: Շուկայական ռիսկն առաջանում է տոկոսակիր և բաժնային ֆինանսական գործիքների բաց դիրքերի գծով, որոնք ենթարկվում են շուկայի ընդհանուր և առանձնահատուկ փոփոխությունների ազդեցությանը և շուկայական գների ու արտադրության փոխարժեքների տատանողականության մակարդակի փոփոխություններին: Շուկայական ռիսկի կառավարման նպատակն է կառավարել և հսկել շուկայական ռիսկին ենթարկվածությունը և պահպանել այն ընդունելի սահմանաչափերում՝ միաժամանակ ապահովելով ռիսկի դիմաց օպտիմալ եկամտաբերություն:

(i) Տոկոսադրույքի ռիսկ

Տոկոսադրույքի ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ ապագա դրամական հոսքերի տատանման ռիսկն է շուկայական տոկոսադրույքների փոփոխությունների հետևանքով: Կազմակերպությունը ենթարկվում է իր ֆինանսական վիճակի և դրամական հոսքերի վրա շուկայում գերակշռող տոկոսադրույքների տատանումների ազդեցությանը: Նման տատանումները կարող են ավելացնել տոկոսային մարժան, սակայն կարող են նաև նվազեցնել այն կամ հանգեցնել կորուստների՝ տոկոսադրույքների անսպասելի փոփոխությունների դեպքում:

Տոկոսադրույքի ճնշվածքի վերլուծություն

Տոկոսադրույքի ռիսկը հիմնականում կառավարվում է տոկոսադրույքների ճնշվածքի հսկողության միջոցով: Ստորև ամփոփ կերպով ներկայացված է տոկոսադրույքների ճնշվածքի վերաբերյալ տեղեկատվությունը հիմնական ֆինանսական գործիքների համար:

հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք	Մինչև 3 ամիս	3-6 ամիս	6-12 ամիս	1-5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Ոչ տոկոսակիր	Հաշվեկշռ. արժեք
31 դեկտեմբերի 2025թ.								
Ակտիվներ								
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	2.71%	1,617,669	-	-	-	-	384,009	2,001,678
Բանկերում տեղաբաշխված միջոցներ								
– Ժամկետային ավանդներ	8.75%	663,455	650,356	504,916	-	-	-	1,818,727
Հաճախորդներին տրված վարկեր	20.19%-36.10%	5,919,765	3,848,194	6,561,064	15,010,883	557,726	-	31,897,632
Ներդրումային արժեթղթեր	10.47%	206,791	78,451	438,200	480,278	626,829	-	1,830,549
Այլ ֆինանսական ակտիվներ		-	-	-	-	-	52,579	52,579
		8,407,680	4,577,001	7,504,180	15,491,161	1,184,555	436,588	37,601,165
Պարտավորություններ								
Ստացված վարկեր և փոխառություններ	10.24%	(100,469)	-	(94,682)	(1,909,671)	-	-	(2,104,822)
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	12.56%	(31,982)	(30,293)	(56,966)	(201,779)	-	-	(321,020)
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	-	-	-	-	-	-	(54,828)	(54,828)
		(132,451)	(30,293)	(151,648)	(2,111,450)	-	(54,828)	(2,480,670)
		8,275,229	4,546,708	7,352,532	13,379,711	1,184,555	381,760	35,120,495

հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք	Մինչև 3 ամիս	3-6 ամիս	6-12 ամիս	1-5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Ոչ տոկոսակիր	Հաշվեկշռ. արժեք
31 դեկտեմբերի 2024թ.								
Ակտիվներ								
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	4.34%	172,973	-	-	-	-	862,134	1,035,107
Բանկերում տեղաբաշխված միջոցներ								
– Ժամկետային ավանդներ	8.94%	411,586	456,393	453,174	-	-	-	1,321,153
Հաճախորդներին տրված վարկեր	28.13%-33.57%	3,051,216	2,534,246	5,184,735	18,062,252	908,857	-	29,741,306
Ներդրումային արժեթղթեր	10.03%	539,874	270,619	74,514	845,075	620,365	-	2,350,447
Այլ ֆինանսական ակտիվներ		-	-	-	-	-	40,423	40,423
		4,175,649	3,261,258	5,712,423	18,907,327	1,529,222	902,557	34,488,436
Պարտավորություններ								
Ստացված վարկեր և փոխառություններ	10.24%	(93,631)	-	(2,011,400)	-	-	-	(2,105,031)
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	12.17%	(27,877)	(25,869)	(45,359)	(242,139)	-	-	(341,244)
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	-	-	-	-	-	-	(39,769)	(39,769)
		(121,508)	(25,869)	(2,056,759)	(242,139)	-	(39,769)	(2,486,044)
		4,054,141	3,235,389	3,655,664	18,665,188	1,529,222	862,788	32,002,392

Զգայնության վերլուծություն

Տոկոսադրույքի ճեղքվածքի վերլուծության վրա հիմնված տոկոսադրույքի կառավարումը լրացվում է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների զգայունության մշտադիտարկմամբ: Ստորև ներկայացված է տոկոսադրույքների փոփոխությունների (տոկոսադրույքների վերանայման ռիսկ) նկատմամբ զուտ շահույթի կամ վնասի և սեփական կապիտալի (առանց հարկերի) զգայունության վերլուծությունը, որն իրականացվել է 2025թ. և 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ առկա տոկոսակիր ակտիվների և պարտավորությունների (բացառությամբ տոկոսակիր դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների, հաճախորդների ընթացիկ հաշիվների և ցայահանջ ավանդների) եկամտաբերության բոլոր կորերի 100 բազիսային կետով (բկ) զուգահեռ նվազման կամ աճի պարզեցված սցենարի և դիրքերի հիման վրա:

	2025թ. հազ. դրամ	2024թ. հազ. դրամ
100 բկ զուգահեռ աճ	97,749	53,574
100 բկ զուգահեռ նվազում	(97,749)	(53,574)

(ii) Արժույթային ռիսկ

Կազմակերպությունն ունի մի շարք արտարժույթներով արտահայտված ակտիվներ և պարտավորություններ: Ակտիվները և պարտավորություններն արտահայտված են հիմնականում ԱՄՆ դոլարով:

Արժույթային ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ ապագա դրամական հոսքերի տատանման ռիսկն է արտարժույթի փոխարժեքների փոփոխությունների հետևանքով:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է ԱՄՆ դոլարով արտահայտված ֆինանսական ակտիվների և պարտավորություններ ենթարկվածությունն արժույթային ռիսկին դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	2025թ. ԱՄՆ դոլար հազ. դրամ	2025թ. Եվրո հազ. դրամ	2025թ. Ռուբլի հազ. դրամ	2024թ. ԱՄՆ դոլար հազ. դրամ
Ակտիվներ				
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	99,575	81,686	272,490	126,266
Հաճախորդներին տրված վարկեր	240,369	-	-	680,528
Ընդամենը ակտիվներ	339,944	81,686	272,490	806,794
Վարկեր և փոխառություններ	(259)	-	(8)	-
Ընդամենը պարտավորություններ	(259)	-	(8)	-
Զուտ դիրքը	339,685	81,686	272,482	806,794

Ստորև աղյուսակում ներկայացված՝ 2025թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ դրամի արժեզրկումը ԱՄՆ դոլարի նկատմամբ կավելացներ (կնվազեցներ) սեփական կապիտալը և շահույթը կամ վնասը ստորև ներկայացված գումարների չափով: Վերլուծությունն իրականացվել է առանց հաշվի առնելու հարկերը և հիմնվելով արտարժույթների փոխարժեքների փոփոխությունների վրա, որոնք Կազմակերպությունը համարում է ողջամտորեն հնարավոր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ: Արտարժույթի փոխարժեքի տատանումներից ստացվող եկամուտը (ծախսը) ենթակա չէ հարկման (ենթակա չէ նվազեցման): Վերլուծությունն իրականացնելիս ենթադրվել է, որ մյուս բոլոր փոփոխականները, մասնավորապես տոկոսադրույքները, կմնան անփոփոխ:

	2025թ. հազ. դրամ	2024թ. հազ. դրամ
ԱՄՆ դոլարի արժևորում 10%-ով ՀՀ դրամի նկատմամբ	33,969	80,679
Եվրոյի արժևորում 10%-ով ՀՀ դրամի նկատմամբ	8,169	-
Ռուբլու արժևորում 10%-ով ՀՀ դրամի նկատմամբ	27,248	-

2025թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ դրամի արժևորումը ԱՄՆ դոլարի նկատմամբ կունենար գումարային առումով նույն, սակայն հակառակ ազդեցություն վերը նշված գումարների վրա՝ ելնելով այն ենթադրությունից, որ մյուս բոլոր փոփոխականները կմնան անփոփոխ:

(դ) Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկը ենթադրում է, որ Կազմակերպությունը կունենա դժվարություններ ֆինանսական պարտավորությունների հետ կապված իր պարտականությունները կատարելիս, որոնք մարվելու են դրամական միջոցներ կամ այլ ֆինանսական ակտիվ տրամադրելով: Իրացվելիության ռիսկն առաջանում է ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության անհամապատասխանության դեպքում: Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության և տոկոսադրույքների համապատասխանությունը և/կամ վերահսկվող անհամապատասխանությունը հանդիսանում է իրացվելիության կառավարման հիմնարար գործոն: Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության ամբողջական համապատասխանությունը սովորական չէ ֆինանսական կազմակերպությունների համար՝ պայմանավորված իրականացվող գործարքների տարաբնույթությամբ և ժամկետների անորոշությամբ: Անհամապատասխանությունը հնարավորություն է տալիս բարձրացնել շահութաբերությունը, սակայն կարող է նաև մեծացնել կորուստների ռիսկը:

Կազմակերպության կողմից իրացվելիության ռիսկի կառավարման նպատակն է ցանկացած պահի ապահովել բոլոր անհրաժեշտ միջոցները՝ դրամական հոսքերի հետ կապված պարտականությունները սահմանված ժամկետներում կատարելու համար: Իրացվելիության ռիսկի կառավարման քաղաքականությունն ուսումնասիրվում և հաստատվում է Տնօրենների խորհրդի կողմից:

Կազմակերպությունը ձգտում է պահպանել ֆինանսավորման աղբյուրների տարբերակված և կայուն կառուցվածք, որը կազմված է բանկերից և ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված երկարաժամկետ ու կարճաժամկետ վարկերից, որոնք ուղեկցվում են բարձր իրացվելի ակտիվների տարբերակված պորտֆելներով, իրացվելիության անկանխատեսելի պահանջներն արագ և արդյունավետ բավարարելու համար:

Իրացվելիության ռիսկի կառավարման քաղաքականությունը պահանջում է՝

- դրամական հոսքերի կանխատեսում ըստ հիմնական արտադրյալների և այդ դրամական հոսքերի հետ կապված պահանջվող իրացվելի ակտիվների մակարդակի դիտարկում,
- ֆինանսավորման աղբյուրների տարբերակված կառուցվածքի պահպանում,
- պարտքերի կենտրոնացման և կառուցվածքի կառավարում,
- պարտքի հաշվին ֆինանսավորման ներգրավման ծրագրերի մշակում,
- բարձր իրացվելի ակտիվների պորտֆելի պահպանում, որը կարելի է հեշտությամբ իրացնել որպես ապահովություն դրամական հոսքերի դադարեցման դեպքում,
- իրացվելիության և ֆինանսավորման անընդհատությունն ապահովող ծրագրերի մշակում,
- օրենսդրական պահանջների հետ իրացվելիության ցուցանիշների համապատասխանության հսկողություն:

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված են ֆինանսական պարտավորությունների գծով չգեղչված դրամական հոսքերը՝ ըստ պայմանագրով սահմանված ամենավաղ մարման ժամկետի: Աղյուսակներում ներկայացված դրամական ներհոսքի և արտահոսքի ընդհանուր համախառն գումարն իրենից ներկայացնում է չգեղչված պայմանագրային դրամական հոսքերը ֆինանսական պարտավորությունների գծով:

Ստորև ներկայացված է ֆինանսական պարտավորությունների վերլուծությունն ըստ մարման ժամկետների 2025թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ	Ցածկանգ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 6 ամիս	6-ից 12 ամիս	Ավելի քան 1 տարի	Արտահոսքի ընդհանուր համախառն գումար	Հաշվեկշռային արժեք
Ոչ ամանցյալ պարտավորություններ							
Վարկեր և փոխառություններ	100,846	-	-	99,743	2,415,333	2,615,922	2,104,822
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	10,898	21,528	30,942	59,148	266,124	388,640	321,020
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	54,828	-	-	-	-	54,828	54,828
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	166,572	21,528	30,942	158,891	2,681,457	3,059,390	2,480,670
Փոխառվածության հանձնառություններ	618	-	-	-	-	618	618

Ստորև ներկայացված է ֆինանսական պարտավորությունների վերլուծությունն ըստ մարման ժամկետների 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 6 ամիս	6-ից 12 ամիս	Ավելի քան 1 տարի	Արտահոսքի ընդհանուր համախառն գումար	Հաշվեկշռային արժեք
Ոչ ածանցյալ պարտավորություններ							
Վարկեր և փոխառություններ	195,028	-	-	2,111,143	-	2,306,171	2,105,031
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	14,998	23,443	33,999	59,860	286,643	418,943	341,244
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	39,769	-	-	-	-	39,769	39,769
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	249,795	23,443	33,999	2,171,003	286,643	2,764,883	2,486,044
Փոխառվածության հանձնառություններ	22,697	-	-	-	-	22,697	22,697

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2025թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված գումարների վերլուծությունն ըստ ակնկալվող մարման ժամկետների:

հազ. դրամ	Ցպահանջ և մինչև 3 ամիս	3-6 ամիս	6-12 ամիս	1-ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Անժամկետ	Ժամկետանց*	Ընդամենը
Ակտիվներ								
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	2,001,678	-	-	-	-	-	-	2,001,678
Բանկերում տեղաբաշխված միջոցներ	663,454	650,356	504,917	-	-	-	-	1,818,727
Հաճախորդներին տրված վարկեր	4,048,002	3,848,194	6,561,064	15,010,883	557,726	-	1,871,763	31,897,632
Ներդրումային արժեթղթեր	206,792	78,451	438,199	480,278	626,829	-	-	1,830,549
Գույքի	-	-	-	-	-	27,788	-	27,788
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	-	-	-	-	-	378,328	-	378,328
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	-	-	-	-	-	290,808	-	290,808
Այլ ակտիվներ	52,579	-	-	-	-	68,929	-	121,508
Ընդամենը ակտիվներ	6,972,505	4,577,001	7,504,180	15,491,161	1,184,555	765,853	1,871,763	38,367,018
Պարտավորություններ								
Վարկեր և փոխառություններ	(100,469)	-	(94,682)	(1,909,671)	-	-	-	(2,104,822)
Ընթացիկ հարկային պարտավորություն	-	(730,164)	-	-	-	-	-	(730,164)
Վճարվելիք շահաբաժիններ	(550,000)	(400,000)	-	-	-	-	-	(950,000)
Հետաձգված հարկային պարտավորություն	-	-	-	-	-	(82,884)	-	(82,884)
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	(31,982)	(30,293)	(56,966)	(201,779)	-	-	-	(321,020)
Այլ պարտավորություններ	(54,828)	-	-	-	-	(374,543)	-	(429,371)
Ընդամենը պարտավորություններ	(737,279)	(1,160,457)	(151,648)	(2,111,450)	-	(457,427)	-	(4,618,261)
Զուտ դիրքը	6,235,226	3,416,544	7,352,532	13,379,711	1,184,555	308,426	1,871,763	33,748,757

* Ժամկետանց վարկերի ժամկետանց մաս

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված գումարների վերլուծությունն ըստ ակնկալվող մարման ժամկետների:

հազ. դրամ	Ցախհանջ և մինչև 3 ամիս	3-6 ամիս	6-12 ամիս	1-ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Անժամկետ	Ժամկետանց*	Ընդամենը
Ակտիվներ								
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	1,035,107	-	-	-	-	-	-	1,035,107
Բանկերում տեղաբաշխված միջոցներ	411,586	456,393	453,174	-	-	-	-	1,321,153
Հաճախորդներին տրված վարկեր	2,654,948	2,534,246	5,184,735	18,062,252	908,857	-	396,268	29,741,306
Ներդրումային արժեթղթեր	539,874	270,619	74,514	845,075	620,365	-	-	2,350,447
Գույքի	-	-	-	-	-	27,788	-	27,788
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	-	-	-	-	-	342,604	-	342,604
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	-	-	-	-	-	320,904	-	320,904
Այլ ակտիվներ	40,423	-	-	-	-	92,523	-	132,946
Ընդամենը ակտիվներ	4,681,938	3,261,258	5,712,423	18,907,327	1,529,222	783,819	396,268	35,272,255
Պարտավորություններ								
Վարկեր և փոխառություններ	(93,631)	-	(2,011,400)	-	-	-	-	(2,105,031)
Ընթացիկ հարկային պարտավորություն	-	(726,548)	-	-	-	-	-	(726,548)
Վճարվելիք շահաբաժիններ	(510,000)	(340,000)	-	-	-	-	-	(850,000)
Հետաձգված հարկային պարտավորություն	-	-	-	-	-	(62,689)	-	(62,689)
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	(27,877)	(25,869)	(45,359)	(242,139)	-	-	-	(341,244)
Այլ պարտավորություններ	(100,508)	-	(399,466)	-	-	(881)	-	(500,855)
Ընդամենը պարտավորություններ	(732,016)	(1,092,417)	(2,456,225)	(242,139)	-	(63,570)	-	(4,586,367)
Զուտ դիրքը	3,949,922	2,168,841	3,256,198	18,665,188	1,529,222	720,249	396,268	30,685,888

* Ժամկետանց վարկերի ժամկետանց մաս

22 Կապիտալի կառավարում

Կազմակերպության կապիտալի չափի պահանջները սահմանվում և վերահսկվում են ՀՀ ԿԲ-ի կողմից:

Կազմակերպությունը որպես կապիտալ սահմանում է օրենսդրությամբ վարկային կազմակերպությունների համար որպես կապիտալ սահմանված հոդվածները: ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված կապիտալի ներկայիս պահանջների համաձայն՝ վարկային կազմակերպությունների նվազագույն կանոնադրական կապիտալը պետք կազմի 150,000 հազար դրամ (2024թ-ին՝ 150,000 հազար դրամ), իսկ ընդհանուր կապիտալը՝ 1,000,000 հազար դրամ (2024թ-ին՝ 150,000 հազար դրամ): Արտարժույթի առք ու վաճառքի լիցենզիա ստանալուց հետո ընդհանուր կապիտալի չափի նկատմամբ պահանջներն ավելացել են: 2025թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Կազմակերպության կանոնադրական կապիտալի և ընդհանուր կապիտալի չափերը համապատասխանում էին սահմանված նվազագույն կապիտալի պահանջներին:

ՀՀ ԿԲ-ի կանոնակարգի համաձայն՝ վարկային կազմակերպությունները պետք է ապահովեն, որպեսզի կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների հարաբերակցության ցուցանիշը («կապիտալի համարժեքության նորմատիվ») բարձր լինի սահմանված նվազագույն մակարդակից: 2025թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ սահմանված նվազագույն մակարդակը կազմում է 10% (2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 10%): 2025թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Կազմակերպությունն ապահովել է համապատասխանություն սահմանված կապիտալի համարժեքության նորմատիվին:

Ստորև ներկայացված է կապիտալի համարժեքության նորմատիվի հաշվարկը ՀՀ ԿԲ-ի պահանջների համաձայն դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	2025թ. հազ. դրամ Աուդիտի չենթարկված	2024թ. հազ. դրամ Աուդիտի չենթարկված
Ընդամենը կապիտալ	8,747,689	8,744,627
Ընդամենը ռիսկով կշռված ակտիվներ	29,926,381	27,147,495
Ընդամենը կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների տոկոսային հարաբերակցություն	29.23%	32.21%

Ռիսկով կշռված ակտիվները չափվում են ռիսկի կշիռների հիերարխիայի միջոցով, որոնք դասակարգված են ըստ բնույթի և արտացոլում են յուրաքանչյուր ակտիվի և պայմանագրային կողմի հետ կապված պարտքային, շուկայական և այլ ռիսկերի գնահատականը՝ հաշվի առնելով պահանջներին համապատասխանող ցանկացած գրավ կամ երաշխավորություն: Նմանատիպ մոտեցում կիրառվում է չճանաչված պայմանագրային հանձնառությունների համար՝ որոշակի ճշգրտումներով՝ հնարավոր կորուստների առավել պայմանական բնույթն արտացոլելու նպատակով:

23 Փոխատվության հանձնառություններ

Կազմակերպությունն ունի վարկեր տրամադրելու հանձնառություններ: Այդ հանձնառությունները նախատեսում են վարկային միջոցների տրամադրում հաստատված վարկերի տեսքով: Փոխատվության հանձնառությունների հետ կապված Կազմակերպությունը կիրառում է պարտքային ռիսկի կառավարման նույն քաղաքականությունը և ընթացակարգերը, որոնք կիրառվում են հաճախորդներին վարկեր տրամադրելիս:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են փոխատվության հանձնառությունների պայմանագրով նախատեսված գումարները, և ենթադրվում է, որ գումարներն ամբողջությամբ տրամադրված են:

	2025թ. հազ. դրամ	2024թ. հազ. դրամ
Պայմանագրով նախատեսված գումար		
Զօգտագործված փոխատվության հանձնառություններ	618	22,697
Պարտքային կորստի պահուստ	-	-

2025թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 618 հազար դրամ գումարով փոխատվության հանձնառություններն ամբողջությամբ դասված են 1-ին փուլ (2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 22,697 հազար դրամ գումարով փոխատվության հանձնառությունները դասված էին 1-ին փուլ):

Վերը ներկայացված ընդհանուր պայմանագրային փոխատվության հանձնառությունները պարտադիր չէ որ իրենցից ներկայացնեն դրամական միջոցների գծով ապագա պահանջներ, քանի որ այդ հանձնառությունները կարող են ուժը կորցնել կամ դադարել մինչև կատարվելը:

24 Պայմանական դեպքեր

(ա) Ապահովագրություն

Հայաստանի Հանրապետությունում ապահովագրական ծառայությունների ոլորտը զարգացման փուլում է, և ապահովագրության շատ տեսակներ, որոնք լայնորեն տարածված են այլ երկրներում, դեռ չեն կիրառվում Հայաստանում: Կազմակերպությունն ամբողջովին չի ապահովագրել իր հիմնական միջոցները և սարքավորումները, այն ապահովագրված չէ նաև գործունեության ընդհատումից և երրորդ կողմերի նկատմամբ պարտավորություններից, որոնք կարող են առաջանալ Կազմակերպության տարածքում տեղի ունեցած պատահարների կամ վերջինիս գործունեության հետևանքով գույքին կամ շրջակա միջավայրին վնաս հասցնելուց: Քանի դեռ Կազմակերպությունը չունի համապատասխան ապահովագրական ծածկույթ, գոյություն ունի ռիսկ, որ որոշակի ակտիվների կորուստը կամ ոչնչացումը կարող է զգալի անբարենպաստ ազդեցություն ունենալ Կազմակերպության գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա:

(բ) Դատական վարույթներ

Բնականոն գործունեության ընթացքում Կազմակերպությունը կարող է հանդես գալ որպես դատական վարույթների և հայցերի կողմ: Ղեկավարությունը գտնում է, որ նման վարույթների կամ հայցերի արդյունքում առաջացող պարտավորությունների վերջնական գումարը, եթե այդպիսիք լինեն, նշանակալի բացասական ազդեցություն չի ունենա ֆինանսական վիճակի կամ ապագա գործունեության արդյունքների վրա:

(գ) Պայմանական հարկային պարտավորություններ

Հայաստանի հարկային համակարգը, լինելով համեմատաբար նոր, բնորոշվում է օրենսդրության, պաշտոնական պարզաբանումների և դատարանի որոշումների հաճախակի փոփոխություններով, որոնք երբեմն հստակ չեն, հակասական են, ինչը ենթադրում է տարբեր մեկնաբանություններ: Հարկերը ենթակա են ստուգման և ուսումնասիրության հարկային մարմինների կողմից, որոնք իրավասու են սահմանել տույժեր և տուգանքներ: Հարկային օրենսդրության խախտման դեպքում հարկային մարմիններն իրավասու չեն առաջադրել հարկերի գծով լրացուցիչ պարտավորություններ, տույժեր կամ տուգանքներ, եթե խախտման ամսաթվից անցել է երեք տարի:

2020թ. հունվարի 1-ից Հայաստանի Հանրապետությունում գործում է տրանսֆերային գնագոյացման օրենսդրությունը: Օրենսդրությունը գործում է 2020թ. և հաջորդ տարիներ համար: Տրանսֆերային գնագոյացման տեղական կանոններ համանման են ՏՀԶԿ-ի ուղեցույցներին, սակայն որոշակի հանգամանքներում առկա է անորոշություն հարկային օրենսդրության գործնական կիրառման հետ կապված:

Տրանսֆերային գնագոյացման կանոնները պարտադրում են հարկ վճարողներին պատրաստել տրանսֆերային գնագոյացման փաստաթղթեր վերահսկվող գործարքների համար և սահմանում են լրացուցիչ հարկերի և տույժերի հաշվեգրման հիմքեր և մեխանիզմներ, եթե վերահսկվող գործարքների գները տարբերվեն շուկայական գներից:

Տրանսֆերային գնագոյացման կանոնները կիրառելի են ստորև ներկայացված գործարքների նկատմամբ, եթե վերահսկվող գործարքի հանրագումարը գերազանցում 200 միլիոն դրամը հարկային տարում:

- միջպետական գործարքներ կապակցված կողմերի միջև,
- միջպետական գործարքներ օֆշորային գոտիներում գրանցված ընկերությունների հետ՝ անկախ կապակցված կողմ լինելու հանգամանքից,
- կապակցված կողմերի միջև երկրի ներսում իրականացվող գործարքներ, որոնք սահմանված են ՀՀ հարկային օրենսգրքով:

Քանի որ հարկային մարմինները և դատարանները չունեն տրանսֆերտային գնագոյացման կանոնների կիրառման փորձ, դժվար է կանխատեսել տրանսֆերային գնագոյացման նոր կանոնների ազդեցությունը այս ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

Այս հանգամանքները Հայաստանում կարող են առաջացնել այլ երկրների ռիսկերի համեմատ շատ ավելի մեծ ռիսկեր: Ղեկավարությունը գտնում է, որ համարժեքորեն է ճանաչել հարկային պարտավորությունները՝ Հայաստանի կիրառելի հարկային օրենսդրության, պաշտոնական հայտարարությունների և դատարանի որոշումների իր մեկնաբանությունների հիման վրա: Այնուամենայնիվ, համապատասխան իրավասու մարմինները կարող են ունենալ այլ մեկնաբանություններ, և հետևանքները կարող են էական լինել այս ֆինանսական հաշվետվությունների համար, եթե իրավասու մարմիններին հաջողվի գործադրել իրենց մեկնաբանությունները:

25 Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ

(ա) Հսկողություն

Կազմակերպության մայր կազմակերպությունը «ԱՄՔՈՐ Հայաստան» հիմնադրամն է։ Վերջնական հսկող կողմը «ԱՄՔՈՐ Հայաստան» հիմնադրամի Հոգաբարձուների խորհուրդն է՝ Ռոլանդ Ֆերնանդեսի նախագահությամբ։

Կազմակերպության մայր կազմակերպությունը հրապարակում է ֆինանսական հաշվետվություններ։

(բ) Գործարքներ Տնօրենների խորհրդի և Վարչության անդամների հետ

Ստորև ներկայացված է անձնակազմի գծով ծախսերում ներառված ընդհանուր վարձատրությունը 2025թ. դեկտեմբերի 31-ին և 2024թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար։

	2025թ. հազ. դրամ	2024թ. հազ. դրամ
Աշխատակիցների և Խորհրդի անդամների կարճաժամկետ հատուցումներ	301,450	263,025
Այլ երկարաժամկետ հատուցումներ	31	939
	301,481	263,964

Այս գումարները ներառում են Տնօրենների խորհրդի և Վարչության անդամների դրամային և ոչ դրամային հատուցումները։

Ստորև ներկայացված են Վարչության անդամների հետ գործարքների մնացորդները և միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները 2025թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ։

	2025թ. հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %	2024թ. հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն				
Տրամադրված վարկեր (ընդհանուր)	1,047	20%	12,024	20%
Վարկերի արժեզրկման գծով պահուստ	(4)		(115)	

Վարկերը տրամադրված են ՀՀ դրամով և ենթակա են մարման 2026թ-ին (2024թ-ին՝ տրամադրված էին ՀՀ դրամով և ենթակա են մարման 2026թ-ին)։ Կապակցված կողմերի հետ գործարքները գրավով ապահովված չեն։

Ստորև ներկայացված են Վարչության անդամների հետ գործարքների գծով շահույթում կամ վնասում արտացոլված գումարները դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար։

	2025թ. հազ. դրամ	2024թ. հազ. դրամ
Ծախույթ կամ վնաս		
Տոկոսային եկամուտ	873	3,554
Արժեզրկման վերականգնում/(արժեզրկումից կորուստներ)	111	(1)

2025թ. և 2024թ. ընթացքում Տնօրենների խորհրդի հետ գործարքներ չեն իրականացվել։

(գ) Գործարքներ այլ կապակցված կողմերի հետ

Ստորև ներկայացված են 2025թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այլ կապակցված կողմերի հետ գործարքների մնացորդներն ու համապատասխան միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները և 2025թ. շահույթում կամ վնասում այդ գործարքների գծով արտացոլված գումարները:

	Մայր կազմակերպություն		Ընդամենը հազ. դրամ
	հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %	
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ			
– ՀՀ դրամով			
Վարկեր և փոխառություններ	(2,104,822)	10%	(2,104,822)
Ծախույթ (վնաս)			
Տոկոսային ծախս	(200,931)		(200,931)

Ստորև ներկայացված են 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այլ կապակցված կողմերի հետ գործարքների մնացորդներն ու համապատասխան միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները և 2024թ. շահույթում կամ վնասում այդ գործարքների գծով արտացոլված գումարները:

	Մայր կազմակերպություն		Ընդամենը հազ. դրամ
	հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %	
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ			
– ՀՀ դրամով			
Վարկեր և փոխառություններ	(2,105,031)	10%	(2,105,031)
Ծախույթ (վնաս)			
Տոկոսային ծախս	(201,512)		(201,140)

Կապակցված կողմից ստացված փոխառությունը ենթակա է մարման մինչև 2028թ. (2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 2025թ-ին): Կապակցված կողմերի հետ գործարքները գրավով ապահովված չեն:

26 Ֆինանսական ակտիվներ և պարտավորություններ. իրական արժեք և հաշվապահական հաշվառման դասակարգում

Կազմակերպությունը ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը չափելիս կիրառում է ստորև ներկայացված իրական արժեքի հիերարխիան, որն արտացոլում է չափումների ժամանակ օգտագործված ելակետային տվյալների նշանակալիությունը:

- 1-ին մակարդակ. նույնական գործիքների համար ակտիվ շուկաների գնանշվող գները (չճշգրտված):
- 2-րդ մակարդակ. ակտիվի կամ պարտավորության համար ուղղակիորեն (այսինքն՝ որպես գներ) կամ անուղղակիորեն (այսինքն՝ գներից ստացվող) դիտելի ելակետային տվյալներ, բացառությամբ 1-ին մակարդակում ներառվող գնանշվող գների: Այս դասակարգը ներառում է այն գործիքները, որոնց գնահատման համար կիրառվել են նմանատիպ գործիքների համար գործող շուկայում գնանշված գները, նմանատիպ գործիքների համար գնանշված գներն ակտիվ չհամարվող շուկաներում, կամ գնահատման այլ մեթոդներ, որտեղ բոլոր նշանակալի ելակետային տվյալներն ուղղակիորեն կամ անուղղակիորեն դիտելի են շուկայական տվյալներից:
- 3-րդ մակարդակ. ոչ դիտելի ելակետային տվյալներ: Այս դասակարգը ներառում է բոլոր այն գործիքները, որոնց դեպքում գնահատման մեթոդները ներառում են դիտելի տվյալների վրա չհիմնված ելակետային տվյալները և ոչ դիտելի ելակետային տվյալները նշանակալի ազդեցություն ունեն գործիքի գնահատման վրա: Այս դասակարգը ներառում է այն գործիքները, որոնք գնահատվում են նմանատիպ գործիքների համար գնանշված գների հիման վրա, որոնց գծով պահանջվում են նշանակալի ոչ դիտելի ճշգրտումներ կամ ենթադրություններ՝ գործիքների միջև տարբերություններն արտացոլելու համար:

2025թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ բոլոր ֆինանսական գործիքների, բացառությամբ հաճախորդներին տրված վարկերի և ներդրումային արժեթղթերի գնահատված իրական արժեքները մոտավորապես համապատասխանում են դրանց հաշվեկշռային արժեքներին:

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված են հաճախորդներին տրված վարկերի, ներդրումային արժեթղթերի, վարկերի և փոխառությունների հաշվեկշռային և իրական արժեքները 2025թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

2025թ.	Համախառն հաշվեկշռային			
	Իրական արժեքի հիերարխիա	արժեք հազ. դրամ	Իրական արժեք հազ. դրամ	Տարբերություն հազ. դրամ
Հաճախորդներին տրված վարկեր	3-րդ մակարդակ	33,497,643	34,529,938	(1,032,295)
Ներդրումային արժեթղթեր	2-րդ մակարդակ	1,839,363	1,995,082	(155,719)

2024թ.	Համախառն հաշվեկշռային			
	Իրական արժեքի հիերարխիա	արժեք հազ. դրամ	Իրական արժեք հազ. դրամ	Տարբերություն հազ. դրամ
Հաճախորդներին տրված վարկեր	3-րդ մակարդակ	31,595,476	30,411,847	1,183,629
Ներդրումային արժեթղթեր	2-րդ մակարդակ	2,362,438	2,367,404	(4,966)

Իրական արժեքի այս գնահատականի նպատակն է ներկայացնել այն մոտավոր գինը, որը շուկայի մասնակիցների միջև սովորական գործարքում կստացվեր ակտիվը վաճառելու կամ կվճարվեր պարտավորությունը փոխանցելու դիմաց չափման ամսաթվի դրությամբ: Այնուամենայնիվ, հաշվի առնելով անորոշությունները և սուբյեկտիվ դատողությունները, իրական արժեքը չպետք է դիտվի որպես իրացման գին՝ անմիջապես ակտիվների վաճառքի կամ պարտավորությունների փոխանցման ժամանակ:

Գնահատման մեթոդները ներառում են գույտ ներկա արժեքի և զեղչված դրամական հոսքերի մոդելները, նմանատիպ գործիքների հետ համեմատությունը, որոնց համար առկա են շուկայական դիտելի գներ, և գնահատման այլ մոդելները: Գնահատման մեթոդներում կիրառվող ենթադրությունները և ելակետային տվյալները ներառում են ոչ ռիսկային և ուղենիշային տոկոսադրույքները, վարկային սփռեղերը և այլ հավելավճարները, որոնք օգտագործվում են զեղչման դրույքները, պարտատոմսերի և բաժնետոմսերի գները, արտարժույթի փոխարժեքները, բաժնային գործիքների և բաժնային գործիքների ինդեքսի գները գնահատելու համար: Գնահատման մեթոդների նպատակն է ստանալ այն իրական արժեքը, որն արտացոլում է ֆինանսական գործիքի գինը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, որը կորոշվեր շուկայի մասնակիցների կողմից անկախ կողմերի միջև իրականացվող գործարքում:

Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների իրական արժեքը գնահատելու համար դեկավարությունը հիմնվել է հետևյալ ենթադրության վրա՝ հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների գծով ապագա դրամական հոսքերը զեղչելու համար կիրառվում են 21.6%-39.1% զեղչման դրույքները (2024թ-ին՝ 20.9%-69.0%):

Ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքը գնահատելու համար դեկավարությունը հիմնվել է հետևյալ ենթադրության վրա՝ ներդրումային արժեթղթերի գծով ապագա դրամական հոսքերը զեղչելու համար կիրառվում են 8.24%-10% զեղչման դրույքները (2024թ-ին՝ 9.5%-10.77%):